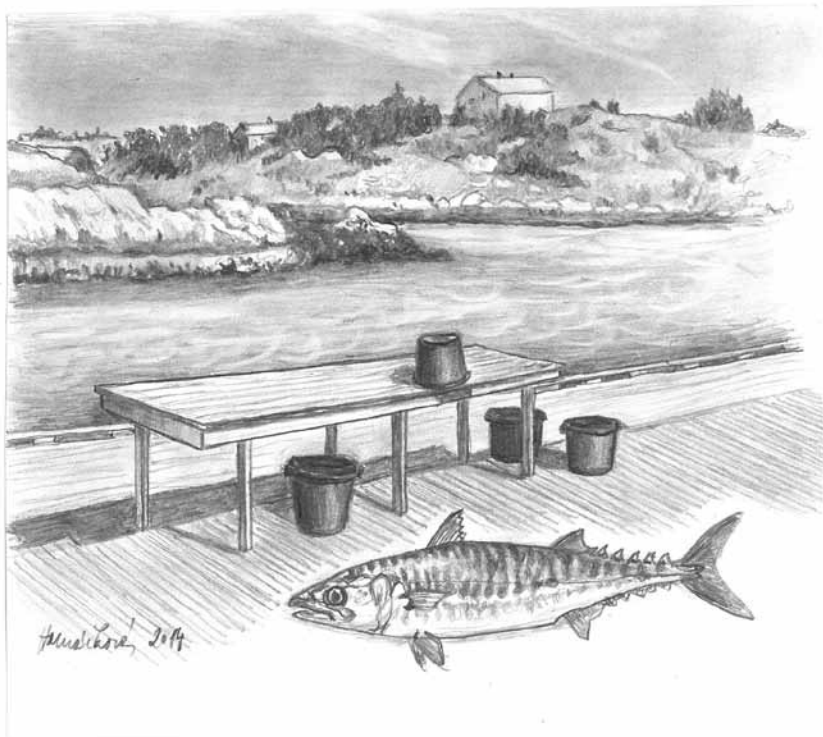

bulletin Střediska východočeských spisovatelů

číslo 50 ❖ ročník XIII ❖ 2017

Jitka Hamáčková, Rybolov v Norsku 1

BLAHOPŘEJEME K JUBILEU JITCE HAMÁČKOVÉ MALÍŘKA O SOBĚ

Narodila jsem se v Ústí nad Labem a od malička jsem milovala zvířata. Nebylo mi dopřáno je vlastnit a tak jsem je malovala a později modelovala. Na základní škole moji tvořivost podporovala třídní učitelka, sehnala mi soukromé hodiny kreslení postupně u několika místních akademických malířů, jejichž jména si už nepamatuji. Později jsem také docházela na kreslení do Pedagogického institutu v Ústí nad Labem pod vedením akademického malíře Z. Smetany. To už jsem nemalovala jen zvířata, ale i krajiny, figurační kresbu a podobně. Při rozhodování o dalším vzdělání zvítězila veterinární škola a tak jsem

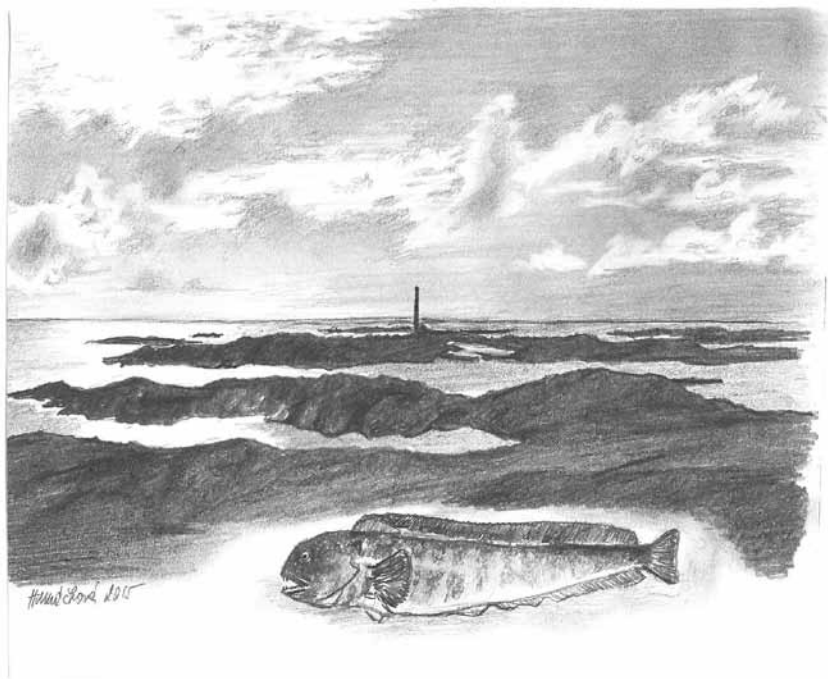

se přestěhovala do Pardubic. I tady jsem chodila kreslit k akademickému malíři B. Suchému. Po maturitě jsem nastoupila na veterinářskou kliniku v Pardubicích a malování na delší čas odložila.

Vrátila jsem se ke kreslení, když už bylo více času. Pracovala jsem hlavně tužkou a uhlem, akvarely a olej výjimečně. Byla a je pro mě báječná relaxace, ale došlo i na výstavy a některé obrázky jsou i v zahraničí. Splnila jsem si přání vydat kalendář, a protože mou vášní jsou koně, tak jsem nejdříve kreslila první – OČI KONĚ. Příští rok druhý – DUŠE KONÍ. Na základě toho jsem byla požádána jednou CK o kresbu propagačního kalendáře pro mořský rybolov v Norsku, z něhož jsou ukázky.

Před několika lety jsem byla pozvána na parforsní hon do Chlumce nad Cidlinou. Atmosféra mi moc učarovala a tak ještě nosím v hlavě kalendář na parforsní hony.

Jinak ještě ráda píše, většinou zápisky z dovolených, o různých rodinných událostech, ale to je jen pro úzký okruh přátel.

Jitka Hamáčková, Rybolov v Norsku 2

BLAHOPŘÁNÍ JUBILANTCE JIŘINĚ VALACHOVIČOVÉ

Zpověď autorky

Mé začátky ležely dlouho v šuplíku. První povídku jsem poslala na internet a mile mě překvapilo, že zaujala. V povídce *STONEK RŮŽE* jsem vypsalala bolest, kterou prožívala má matka, když ztratila dítě, a zde je počátek mého opravdového psaní. Moc mě těší, že všechny moje knihy, které jsou po knihovnách, se stále půjčují, a hodně mě mrzí, že nejsou dostupné v prodeji. Knihu *ESTER* vydali v Oftisu a já odkoupila 100 výtisků. Byly rozebrány během dvou měsíců a já musela požádat, aby mi prodali další. Je smutné, že do Hradce Králové se daly do knihkupectví asi dva výtisky a ostatní zřejmě zůstává. Knihy, které jsem sama nabídla do knihkupectví, se vyprodaly. Dětskou knihu *BABI, POVÍDEJ POHÁDKU*, kterou jsem vydala s dotací opakovaně, bohužel mám už jedinou pro besedy. Vrátila jsem se k psaní do šuplíku a myslím, že mi to ubralo starosti. Přátelům posílám povídky na jejich email.

Poslední kniha, kterou bych chtěla dopsat, je o problémech mé generace. Myslím, že každý z mé generace má stejný pocit asi jako já. My dokázali nedostatky řešit, hledat odpovědi na vše kolem nás. Lidstvo hloupne, technika vychovává generace, která problémy bez počítačů nedokáže vyřešit. Chybí tolerance, násilí je běžné a rodina, která je základem každé dobře fungující společnosti, je v rozkladu a děti pro svůj život nemají vzor.

Všechny mé příběhy mají pravdivý základ, dovedu skutečně naslouchat.

Ve Středisku jsem poznala báječné lidi. Díky přátelské kontrole mých napsaných povídek jsem je mohla vydat. Všem bych chtěla poděkovat za jejich přijetí, popřát pevně zdraví a hodně námětů do dalšího psaní.

Jiřina Valachovičová

Jiřina Valachovičová

JAK ŠEL ŽIVOT

„Co bys na Evině chtěl? Všechny holky už mají kozy a ona je jako prkno. Nechápu, co na ní vidíš? Je to taková opelichaná kráska.“

Slova idolu třídy k jeho nejlepšímu kamarádovi, mě zasáhla jako indiánský šíp napuštěný jedem. Vraceli jsme se z koupaliště, kde jsme trávili poslední dny před

prázdninami. Přidala jsem do kroku, zamíchala se mezi spolužačky a statečně přemáhala slzy, které se mi draly do očí. Do třídy jsem nikdy moc nezapadla a moje jediná kamarádka Magda byla už týden nemocná.

Po přestěhování do pohraniční vesničky, jsem postrádala své kamarády ze dvorku dřívějšího domova. Do nejbližšího městečka žádný autobus nejezdil. Po silnici to bylo asi hodinu, ale většina obyvatel si od jara do podzimu krátila cestu lesní pěšinou, podle kapličky přes kopec. Cestičku lemovaly krásné obrazy Křížové cesty. Bylo to staré poutní místo původních obyvatel, kteří byli po válce odsunuti. Během několika měsíců všechnu tu krásu zničili vandalové a ještě několik let se po lese nacházely zbytky poničených obrazů a sošek.

Ve vesnici byla jednotřídka. Vyučovala na ní manželská dvojice. Pan řídící byl vášnivý nimrod. Když se do vsi přistěhoval hajný, sprátelili se a často se stalo, že ho hajný zaklepáním na okno ze třídy odlákal. Než odešel, napsal několik příkladů z počtů na tabuli a já dostala za úkol dohlédnout na své spolužáky. Mladší děti si vzaly pastelky a o vyučování bylo postaráno. Ta zkušenost asi později rozhodla o mém učitelování. V páté třídě jsem přešla na školu v blízkém městečku. Školu umístili do budovy kláštera, kde ještě někdy na zahradě bylo možné zahlednout pracující jeptišky. Jednou, před budovu přijela auta. Naložila jeptišky a odvezla je neznámo kam. Po jejich odchodu se likvidovala klášterní knihovna. Knihy, svazky not vázané v kůži, se házely na hromady a pak je lopatami nakládali na přistavené nákladáky. Dívali jsme se na to z oken třídy. Byl to hrozný zážitek a utkvěl mi navždy v paměti. Doma moc knih nebylo, ale každé jsem si vážila.

Naše rodina neoplývala majetkem. Tatínek pracoval jako pomocný dělník. Maminka přišla ze Slovenska a než se vdala, pracovala jako služka v bohatých rodinách. S tatínkem se seznámila u jedné kamarádky. Byla z toho veliká láska, která jim vydržela po celý jejich společný život.

Maminka pečovala o domácnost. Celý den si při práci prozpěvovala. Někdy si zavzpomínala, jak s maminkou chodila zpívat do kostela. Od ní jsem se naučila spoustu krásných slovenských písní. Tatínek toho moc nenamluvil. Byl vášnivý čtenář. Večer nám někdy předčítal. V zimě si ho rády poslechly i sousedky, které k nám chodily drát peří. Maminka jim uvařila hrnek černé melty, napekla bramborové placky, potřela je česnekem a jeho vůně provoněla celou kuchyni, kde se všechno odbývalo. V zimě se v kuchyni i spalo. Na jaře jsme se přestěhovali do podkroví, kde pod okny byla mohutná košatá lípa. Když kvetla, nádherně voněla a bzukot včel byl slyšet až do pokoje. Před chalupou byl malý rybníček. Od jara do podzimu se využíval k osvěžení a v zimě, když zamrzl, stal se rájem pro většinu dětí z celé vesnice.

Kamarádku Magdu, jsem poznala, když mě její mamka vzala k nim, abych se osušila po lijáku, který mne zastihl cestou do školy. Ráno jsem vyrazila do školy oblečená nalehko. Bylo chladněji, ale už vykukovalo z mraků sluníčko. Cestu jsem si krátila lesem, jako většina obyvatel vesnice. Když jsem docházela na kraj

městečka, spustil se liják. Trval jen malou chvíli, ale do školy jsem přiběhla jako hastrman. Třídní před učebnou mluvila s paní, ale při pohledu na mne zmlkly. V chodbě bylo chladno, kapala ze mne voda a roztrásla mne zima.

„Proboha! Z toho kouká pořádné nachlazení,“ vyhrkla třídní. „Domů to máš daleko. Co budeme dělat,“ uvažovala nahlas.

„Vezmu ji k nám a až oschne, tak vám ji pošlu zpátky,“ nabídla se paní. Nečekala na souhlas, chytla mne za ruku a vyšly jsme na ulici. Pršet už přestalo. Dům byl nedaleko školy a tak za malou chvíli jsme vešly do teplé kuchyně. Maminka byla ve škole omluvit moji spolužačku Magdu. Magda ležela na gauči s několika Mateřídouškami. Časopis mi naši také kupovali.

„Magdi, vedu ti kamarádku. Je mokrá od hlavy k patě. Až uschne, tak se vrátí do školy.“ Pak mi pomohla svléknout mokré hadříky, vlasy mi osušila ručníkem. Zvedla pohozený Magdin župánek a oblékla mi ho. V kuchyni bylo teplo od kachlových kamen. Byla velice podobná těm v naší kuchyni. Magda mlčela a bylo vidět, že z návštěvy zrovna nadšená není.

„Sedni si k Magdě. Udělám ti čaj. Hned se ohřeješ. Šaty dám ke kamnům, ale pochybuji, že tak rychle uschnou. Školu dneska asi sotva stihneš.“ Měla pravdu. Šaty uschly, ale k návratu do školy nedošlo. K obědu jsem měla prvně v životě švestkové knedlíky. Moje mamka vařila výborné halušky, ale švestkové knedlíky jsem nikdy doma nejedla. Po obědě jsme už s Magdou pusu nezavřely. Když jsem odcházela domů, litovala, že je nemocná a nemůže mě doprovodit. Tak začalo naše kamarádství, které přerostlo v přátelství a trvalo řadu let.

Každý mladý člověk má svůj sen a neměl by si ho nikdy nechat vzít. Zní to jako naučená fráze, ale i já měla svůj sen, byl na počátku velice skromný. Rodiče jsem milovala a velice si jich vážila, ale nechtěla jsem jako maminka přešívát nové šaty ze starších. Jediné povlečení vyprat a čekat zda do večera uschne, aby ho mohla povléci. Kamarádství s Magdou mi ukázalo, jak jinak její rodina žije, jak mají zařízený dům a mnoho věcí, které byly pro naši rodinu nedostupné. Byla jsem jedináček. Narodila jsem se hodně pozdě, mamince bylo už skoro čtyřicet a tatínek byl čerstvý padesátník. Doma platilo, to co řekla maminka. Byla jsem dost divoké dítě a ochranu jsem vždy hledala u tatínka. U něj jsem často našla porozumění, pro svoje rošťárny, které by mi maminka netolerovala. Od něj jsem pochytila lásku ke knihám a zůstala mi po celý život.

Školu jsem končila s vyznamenáním. Snila jsem o tom, že budu dětskou doktorkou, ale z finančních možností rodičů to bylo nemožné. Přesto třídní učitelka přesvědčila rodiče, abych odešla studovat Pedagogickou školu a stala se učitelkou. Byl to první schůdek, který začal měnit můj život. Na přijímačky jsem jela s Magdou, která samozřejmě chtěla být také učitelkou. Zkoušky byly v květnu. Dvě vyjevené holky před nádražím vyhlížely tramvaj, ale ta se někde opozdila, a když jsme ji konečně zahlédly, tak jsme se rozběhly k nástupišti. Maminka mi

zapůjčila svoje jediné darované lodičky a k mému zděšení se jejich podpatek zasekl do koleje před přijíždějící tramvají. Cukla jsem nohou, podpatek se ulomil a já kulhající se dobelhala ke schůdkům tramvaje. Na nastupování jsem zapomněla.

„Magdo, ty se chechtáš, ale maminka mě přerazí. Jsou to její jediné sváteční botky, dostala je od nějaké paničky, u které sloužila. Ten kramflík musím dostat.“ Pozdě! Zděšeně jsem hleděla, jak se tramvaj rozjela. Z kramflíku nic nezbylo. Odkulhala jsem se k lavičce se slzami na krajíčku. Magda mi zula druhou botku, urazila jí kramflík, opět mi ji nazula.

„Byla jsi jako kulhavá kobyla. Myslím, že už máme opravdu nejvyšší čas dojet na tu zkoušku, protože nás jinak vyhodí,“ vzala mě za ruku a táhla k přijíždějící tramvaji.

Zkoušky jsme obě udělaly. Jen nástup do začátku školy se opozdil. Zavinila to karanténa žloutenky naší kamarádky Aničky. Opožděný nástup do gymnázia byl dramatický. Přijely jsme v pátek. Nejdříve do školy a pak šálinkou, s kufrem a housličkami na ubytovnu. Přivítala nás vychovatelka, přísná stará paní. Uvedla nás na prázdný pokoj s pěti lůžky a několika skříňkami. Naše spolubydlící přímo ze školy odjely domů a měly se vrátit v pondělí.

„Tak tady si vybalte. Poslední dvě postele čekaly na vás. Přinesu vám čajíček a nějaký kousek závínu.“

Objevila se asi za hodinu. Seděly jsme s Magdou na postelích a na vybalování jsme neměly ani pomyslení.

„Děvenky, co, co? Nikdo to za vás neudělá, hned se do toho dejte, jinak bude černý puntík za neuposlechnutí.“ Zmizela, ale několikrát nás přišla zkontrolovat. Bylo to marné. Seděly jsme na posteli, kufrы zavřené a jediná myšlenka v našich hlavách byl útek. A ten se opravdu uskutečnil. V pondělí jsme místo do školy, nasedly na vlak a vrátily se domů. Magda se už nikdy do školy nevrátila. Vyučila se prodavačkou. Moje maminka mě po týdnu sbalila kufr, housle a odvezla zpět. Díky její nesmlouvavosti jsem začala studovat. Nebylo to pro mne vůbec lehké. Postrádala jsem Magdu a opakovalo se to stejně. Nikdy jsem docela nezapadla mezi své nové spolužačky. Pořádek na internátě byl rozplánovaný po hodinách a soužití pěti pubertálních holek na pokoji bylo velice náročné. Studovna pod dozorem nepřijemné vychovatelky, společné sprchy, společné vycházky. A vzpomínka na naše taneční mi ještě dnes nahání děs. Povinné oblečení byla svazácká uniforma. Naši tanečníci byli učni, kteří byli většinou růstem menší než většina z nás. Mne si vyhlédl jinoch o hlavu menší a od maminky pěkně vykrmený. Při tanci mi funěl pod krk a strašně se potil. Základní tance jsem znala z baletu, který jsem na přání maminky navštěvovala čtyři roky. Po dvou tanečních lekcích jsem to vzdala. Maminka mi napsala omluvenku, že hluk mi působí bolesti hlavy, že i ona tím trpěla v době dospívání. Vychovatelka kroutila trochu hlavou, ale pak mávla rukou a já získala jeden večer na čtení.

(Úryvek z připravované knihy)

BLAHOPŘÁNÍ LADISLAVU VONDRÁKOVI

NIC LIDSKÉHO MU NENÍ CIZÍ

(Poněkud opožděné blahopřání)

Stává se, že zasněně sledujeme vzdálený západ slunce, zatímco se kolem nás bez povšimnutí rozsvěcejí světla v oknech. Stává se, že v ulici, kterou denně projíždíme, přehlédneme novou dopravní značku. Stává se, že ne-trpělivě vyhlížíme přilet vlaštovek, ačkoli vlašťovky už zpevňují hnízdo pod našimi krovy. Tak bylo přehlédnuto životní výročí Ladislava Vondráka, originálního básníka par excellence, jehož inteligentní a svěbytně vtipné poezii nic lidského není cizí, organizátora a glosátora mnoha stovek (bez přehánění) literárních a hudebních večerů v havlíčkobrodské Kavárně U Notáře, muže až příliš skromného a především – dobrého a laskavého člověka, který snad nikdy nikoho nezarmoutil. A pokud snad ano, tak sebe.

Na místě je omluva. Tedy – omlouvám se. Na místě je obsáhlý traktát. Přesto se domnívám, že nejvhodnější bude pro tvůrce dvou vydání Tajnospádů (druhé je poněkud rozšířené), z nichž čtenáři Kruhu ledacos znají, když nahlédneme do jeho první sbírky *Mysli si, že se ti to zdá* z roku 2000. Jak jinak, než s konstatováním, že o básníkovi nejlépe mluví jeho poezie.

POCTIVÝ SLIB

Slibuji,
že už nikdy nebudu kouřit.
pokud nebudu mít co.

Slibuji,
že pokud mi nenalejou,
už nikdy nebudu pít.

Slibuji,
že si už nikdy nebudu vymýšlet,
pokud mne nic nenapadne.

Slibuji,
že se nebudu
milovat s jinými ženami,
pokud nebudou chtít.

PLETKY

Nevadí mi
pletky mojí ženy
s pletacími jehlicemi.
Dělám jí poradce.
Hladce i obrace.

ZA NÁKUPEM

Vyčistím si zuby,
umyju si nohy
a pak hurá do města
manželovi pro parohy.

Vězme, že Ladislav Vondrák jako správný chlap drží slovo, tak jako surrealisticky udržuje ve své zahradě ohromný trychtýř, označují Střed Evropy. Nepije, pokud nemá nalito. I s těmi ženami zajisté drží slovo. Nekouří pouze tehdy, když nemá co. Proto mu přejme pohodu při lahodné vůni dýmu jeho oblíbené dýmky, při které se dobře vymýšlí. Cokoli. Třeba další verše.

František Uher

BÁSNÍK NEUMÍRÁ

(Za Lubošem Humlem)

Každá cesta někde začíná a někde končí. Životní pouť Luboše Humla (nar. 1932) začala v bulharském městečku Gorna Orjachovice. Dlouhé roky publikoval časopisecky, náležel ke kmenovým autorům sobotní literární přílohy tehdejší Pochodně. Na knižní básnickou stezku vykročil jako většina Východočechů v nakladatelství Kruh blokem poezie ve sborníku Setkání, kde později vydal i první samostatnou sbírku Půdorys srdce. Následovaly další sbírky a výběry z dosavadní tvorby. Jmenujme Blyskání na lásku, Akty lásky, Jak motýlí dech, Chvála křídel. Ve své poezii dokázal vždy nacházet nové úhly pohledu. Jeho verše zazněly i v pražské Viole. Podstatně častěji se prezentoval básnickou tvorbou pro dětské čtenáře, ať již v podobě souborů básniček (na př. Jak se učil vítr číst, Máme doma kukačku, či Když strašidlo ne-straší), ale také v podobě půvabných leporel. Autorsky přispěl do řady sborníků. Měl pozoruhodný smysl nacházet neomšelé stránky zdánlivě všedních námětů, které se staly zajímavými průniky do světa dětského vnímání.

Autorské vakuum po zániku nakladatelství Kruh vedlo několik z nás k nepravidelným setkáním, jejichž výsledkem bylo po pět roků vydávání útlých sborníků Pět z Kruhu, na nichž se Luboš Huml svou tvorbou podílel. Byl členem Obce spisovatelů a Unie českých spisovatelů, patřil mezi první členy nově vznikajícího Střediska východočeských spisovatelů v Pardubicích a posléze mezi pravidelné přispěvatele bulletinu Kruh, než jeho tvorbu omezilo a posléze přerušilo dlouhotrvající onemocnění. Autorsky zůstával poezii věrný, byl básníkem i chápavým viděním světa, optimisticky laděným seismologem jeho předností, záchvěvů i otřesů.

Téměř symbolicky opustil svoje nejbližší, přátele, čtenáře a milovanou poezii s nastávajícím podzimem tohoto roku, zanechavše nepominutelnou brázdou v současné východočeské poezii. Ztratili jsme v něm oduševnělého básníka a dobrého kamaráda, jakých není nadbytek. Jeho poezie však s námi zůstává nadále, neboť – použijme název známého Kožíkova románu – Básník neumírá.

František Uher

TICHO V NÁS

Zámlkou pouze nepatrným
záklonem hlavy jsi řekla:
Jen ticho v nás neporaní
slova dosud nevyřčená
která by mohla ublížit
i tmě té hebké kůži noci...
A chceš-li být vyslyšen
v čase mezi sovou a skřivanem
mlč dál opatrně rozmotávej
stále tenčí nit našich dnů
a trpělivě čekej na tu chvíli
až pouhý náznak odmítání
ustoupí před tvými doteky
Potom teprve pochopíš to ticho
a začneš ho překládat do slov
kterým budu rozumět i já

NEŽ

Než roztaji jak vločka sněhu
než rozplynu se v moři dálky
chci upíjet dlouze tvoji něhu
jak sklenici plnou minerálky

Než dozpívám a země pustá
mou láskou se znovu zúrodní
nešetři pro mne svoje ústa
i křehkou krásu našich dní

Mé písně rozhod' do strání
jako hrst zralých žaludů
Ať za mne je zpívají skřivani
i potom až tady již nebudu

(verše z výboru AKTY LÁSKY, 1997)

LITERÁRNÍ ČÁST

JAN STEJSKAL

PĚT SLUNCI

Nepřehlédnutelnou stavbou na chrudimském náměstí je barokní sloup Proměnění Páně. Tento morový sloup zdobí sochy Panny Marie, Krista a dalších svatých. Chodíme kolem něj, aniž bychom si uvědomovali jeho význam a dobu vzniku. Jména jako Bulla, Čechpauer nebo Rohrbach, kteří měli počátkem 18. století v Chrudimi velkou kamenickou dílnu, upadla téměř v zapomenutí. Umíme si vůbec představit význam a náročnost barokního sochařského umění před třemi sty lety?

„Pořádně zaber!“ křikl na svého pomocníka tovaryš Tomáš. Museli zabrat oba, aby pomocí kladky pomohli postavit na dřevěný podstavec pískovcový kvádr. Zdařilo se. Ještě bylo třeba tento kus kamene zajistit, což bylo náplní práce dalších dvou pomocníků.

„Jen se mi zajískřilo v očích,“ postěžoval si pomocník Martin a rozkašlal se. Prašné prostředí kamenické dílny mu nedělalo příliš dobře. Ještě byl však mladý na to, aby jeho kašláni ohlašovalo vleklou nemoc starších pracovníků s kamenem. Všichni si po ustavení kváдру oddechli.

„Tak tobě se zajiskřilo v očích,“ smál se mu Tomáš. „Mně se něco podobného stalo právě předevcířem. Viděli jste, jak to vypadalo na obloze?“ obrátil se s plnou vážností k ostatním.

Někteří pokrčili rameny, jen Martin poznamenal: „Na obloze někdy bývají podivné jevy.“

„Zvláště v aprílu,“ dodal někdo. „A co jsi viděl?“

„Pět sluncí na obloze. Viděli jste to někdy?“

„To snad není možné,“ řekl Anton, jeden z přítomných pomocníků.

„Dívat se do slunce není moc dobré,“ upozorňoval Martin. „Člověk by mohl přijít o zrak. Možná, že jsi byl příliš oslněn a pak jsi viděl pět sluncí. Slunce je přece jen jedno.“

„Možné je všechno,“ ozval se další tovaryš zvaný Sláma. Kdoví, jak ke své předzdvíce přišel, jeho mohutný zjev příliš slámu nepřipomínal. „A tys to doopravdy viděl?“ obrátil se nevěřicně na Tomáše.

„Samozřejmě, a nejen já sám. Chtěl bych vědět, co to znamená. Je to snad nějaké varovné znamení? Morová nákaza se nám před lety vyhnula. Máme se teď zase obávat něčeho hrozného?“

„Co by mělo znamenat pět sluncí?“ přemýšlel nahlas Martin. „Nemohlo to způsobit přece jen aprílové počasí?“

„Letos je opravdu zvláštní. Ale ten úkaz bych nepodceňoval.“

Morová epidemie před několika lety řádila na mnoha místech české země. Chrudimi se však tentokrát vyhnula. Jako výraz díky za odvrácení nemoci, již mnozí považovali za boží trest, a ke cti Nejsvětějšího Spasitele městská rada rozhodla vybudovat uprostřed rynku morový sloup. Jeho součástí měly být biblické postavy svatých. Hlavní podíl na výzdobě uvedeného sloupu měla prosperující kamenická dílna v Chrudimi.

„Podívejte, před chvílí svítilo slunce, a teď už zase prší,“ řekl Martin.

Tomáš vyhlédl malým okénkem, protože déšť už bubnoval na střechu jejich dílny.

„Pánové, rychle na svá místa. Jde sem mistr s nějakou návštěvou.“

Netrvalo dlouho a do dílny vešli tři muži zahalení do zmáčených pláštů. V prvním z nich Tomáš poznal chrudimského primase urozeného pána Jana Šebastianida, za ním spatřil povědomou tvář – patrně jednoho z městských radních – a poslední za nimi kráčel mistr Ignác Rohrbach. Nevypadali v příliš přívětivé náladě. Zvláště pohled prvního z nich nevěstil nic příjemného. Tovaryši se svými pomocníky se obrátili k příchozím a pozdravili hlubokou úklonou.

Mistr Rohrbach se v dílně již delší dobu neukázal. Patrně objížděl místa, kde se podle jeho návrhů vytvářely kamenné postavy. Primátor pan Šebastianides se rozhlédl důležitě po dílně a chtěl něco pronést, jenže místo toho hlasitě kýchl. Nadýchl se ještě jednou, ale dílnou opět rozlehlo jen jeho kýchání.

„Zatracené počasí,“ řekl zamračeně mistr Rohrbach.

„Spíš tohle prašné prostředí,“ mínil druhý radní Michal Fidler, „Pro sochaře je zřejmě příznivější práce přímo v plenéru.“

„Samozřejmě,“ odpověděl Rohrbach. „Jenže jejich dopracování se provádí ponejvíce v téhle dílně, případně tam, kde budou umístěny. Ovšem dělejte něco venku v takovémhle počasí. Tím by se práce ještě zpomalila.“

„Už je zpomalená dost,“ řekl nevrle Šebastianides. „Od podepsání smlouvy už uběhlo hodně času.“

„Snažíme se, aby ozdoba sloupu byla co nejlepší. Jenže...“ Rohrbach se na chvíli odmlčel, „jenže na výplatu tovaryšům a všem ostatním...jaksi zrovna nemám.“

„Po této stránce děláme, co můžeme. Městská kasa však není bezedná. Musíme se ještě více obracet na dobrovolníky a mecenáše...“

„Není to lehké,“ připojil se Fidler. „Před nedávnem nás zrovna jeden osočil, že peníze nejdou na výstavbu sloupu, ale že končí v pultitrech radních. Představte si, taková opovážlivost!“

„Znám tu situaci i v jiných městech,“ odpověděl Rohrbach. „pokud si však objednájí mou práci a její řízení, měli by uvážít, zda jejich pokladna poskytuje možnost ocenit obtížnost takové práce. Objíždím, kontroluji, hlídám termíny, dokončuji některé sochařské práce...“

Urození páni neříkali nic. Primátor se rozhlížel po dílně, pokyvoval hlavou a sledoval pracovníky, kteří zatím pokračovali ve své práci.

„Co je toto?“ zastavil se primátor u jednoho zřejmě ještě nedokončeného díla. „Jaká podivná zkroucenina lidského těla?“

„To je prosím svatý Šebestián. Dokončujeme zde jen práci mistra Bully podle jeho modelu. Socha bude umístěna ve výklenku na severní straně sloupu.“

„Proč je tak podivně zkroucený? A proč zrovna bude umístěn na uvedeném místě?“

„Mučedník,“ vysvětlil Rohrbach krátce. „V době pronásledování křesťanů za císaře Diokleciána byl pro svou víru pronásledován a týrán. Přivázali ho ke kůlu a lukostřelcům posloužil jako živý terč. Svá těžká zranění prý přežil, jenže císař ho nechal popravít. Je patronem vojáků a ochránců proti moru. Na jeho kamenné tělo zde přibudou ještě na určená místa zabodnuté šípy.“

Šebastianides opět pokýval hlavou a prohlížel další dva objekty dávající tušit postavy dalších svatých.

Děšť bubnoval na střechu dílny. Najednou se otevřely dveře a dovnitř nesměle vstoupila žena se dvěma dítky v mokrých oděvech. Urození páni překvapeně vzhledli. Fidler upřel pohled na matku dětí a chvíli se díval na její tvář, která se mu zdála povědomá.

„Promiňte, pánové, manželka se sem přišla uschovat zřejmě před lijákem,“ omlouval svou paní Ignác Rohrbach.

Fidler si při tom uvědomil: ano, je to známá tvář vdovy po mistru Čechpauerovi, po němž Rohrbach převzal celou kamenickou dílnu. Za rok po Čechpauerovy smrti se oženil s jeho bývalou chotí paní Annou, která teď vyhledala v dílně útočiště před nepříznivým počasím. Jistě přišla i za svým nynějším manželem, s nímž se vždycky nějakou dobu neviděla, když objížděl místa, v nichž se vytvářely sochy podle jeho náčrtů a modelů. Anna sklopila oči, ale Fidlerovi neušla podobnost její tváře s jednou z kamenných soch, jenže nemohl si vzpomenout s kterou.

Primátor Šebastianides naznačil, že mu přítomnost paní Anny nevádí a žádal na Rohrbachovi vysvětlení k dalším téměř již dokončeným dílům.

„Máme tady vznikající postavy, jež budou umístěny – abych tak řekl – v prvním patře morového sloupu. Toto například je svatá Kateřina Alexandrijská, ve své době vzdělaná žena, která odmítla obětovat pohanským bohům. Byla za to týrána a popravena mečem.“

„Opět další obětování pro svou víru,“ podotkl Fidler.

„Nebudou tam jen mučedníci,“ pokračoval ve výkladu mistr Rohrbach a ukazoval na další kamennou postavu. „Tato socha je již téměř dokončena. Archanděl Michael, vůdce nebeského vojska v boji s ďáblem.“

„Vypadá jako vítěz,“ řekl primátor.

„Také ano. Jak je vidět, poražený ďábel leží u archandělových nohou. Bude to takové upozornění, že proti zlu se dá bojovat, ale že musíme být stále ve střehu.“

„To znamená naději,“ přikývl primátor. „To zní příznivě. Sloup ozdobí nejen mučedníci, ale i vítězové.“

„Tak nějak,“ řekl Rohrbach. „Procesi, která přicházejí poklonit se obrazu svatého Salvátora, setkají se s naději, že usmíření s Bohem je možné a že jejich prosby o odvrácení morové nákazy mohou být vyslyšeny.“

„Naše životy jsou vlastně jen samý boj a obavy,“ povzdechl Fidler. „Bojíme se morové nákazy a dalších nemocí, ale dusí nás přítom vzájemné nesváry a úklady... Proč tohle všechno vlastně Bůh dopouští?“

„Milý pane,“ oslovil radního Fidlera Šebastianides. „Bůh dal přece nám lidem rozum, abychom si mohli své záležitosti vyřídit sami mezi sebou. Tento sloup má vyjádřit naše poděkování za odvrácení moru od našeho města, ale též má být vybudován ke cti a slávě Nejsvětějšího Salvátora, k jehož zázračnému obrazu poutníci tak často přicházejí. Ale má být též upozorněním pro nás všechny, že se máme mezi sebou umět domluvit a dodržovat boží přikázání. Proto jsem si chtěl prohlédnout stav prací na pobožném sloupu, který bude zdobit náš rynek. Chtěl bych – a všechno naše zastupitelstvo – aby to bylo hotové co nejdříve. Pravda je, že vše je otázka peněz, ale také pracovitosti v této dílně. Od doby, kdy pan Giovanni Bulla podepsal smlouvu s naším magistrátem, uplynulo už dosti let.“

„Snažíme se, urozený pane primátore, aby nám šla práce rychle od ruky,“ odpověděl Rohrbach, „ale vše chce svůj čas. Nákrasy, modely, všechno nějakou

dobu trvá. Pan Quadroni a Santini měli každý jiný názor na projekt, a tak pár let trvalo, než mohl pan děkan Lachmann vložit do základů stavby vložit svaté relikvie. A co se týká naší práce, postavy je třeba propracovat do posledního detailu, neboť mají cosi vyjadřovat. Pohlédněte na jejich tváře. Chtěl bych, aby vyjadřovaly aspoň ty hlavní ctnosti, jimiž nás Bůh obdařil. Víru – její pevnost by měla být dostatečně patrná z tváří mučedníků – a dále naděje a lásku.“

„O naději jsme už hovořili,“ dodal pan Fidler. „A co láska? Kde ji najdeme v tomto mohutném kamenném díle?“

Rohrbach se pousmál. „Cožpak postavy Ježíše Krista, Panny Marie a dalších nevyjadřují dostatečně tuto ctnost? Což z jejich tváří není dostatečně patrná? Nevyzařuje snad z dalších postav? Láska, to je přece vlastnost, kterou nás Bůh všechny vybavil. Jenom není tak snadné dostat ji do očí, do tváří všech postav. Víte, ono není tak těžké vytvořit sochy, dát jim tvar, znázornit pohyb, ale nejtěžší je vyjádřit jejich city a stav jejich duší. Přinutit němý kámen, aby promluvil, aby nám něco sdělil a vyvolal určité pocity. A vyjádřit kamenem lásku, to není snadná věc. A přitom láska je potřebná k životu, k veškerému našemu konání. Vždyť ona to je, kdo prostupuje naše bytí, pohání člověka ke konání dobra. A to by měl vyjadřovat i celý monument, který ozdobí náš rynek. A ztvárnění Boha Otce na samém vrcholu sloupu by mělo potvrdit vážnost tohoto díla.“

V dílně se rozhostilo naprosté ticho. Tovaryši Tomáš a Martin a jejich pomocníci zůstali nehybně stát a jeden z nich dokonce s otevřenými ústy. Takhle svého mistra ještě neslyšeli mluvit. Na takovém významném díle tedy pracují!

Děšť skrápějící hlasitě střechu jejich dílny ustal. Malým okénkem do prostoru místnosti náhle zasvítilo slunce. Jeho paprsky dopadly přímo na zmáčené postavy Anny a na její děti, jež byly potomky jeho předchůdce. Anně se rozzářily oči. Také ona svého muže takhle neslyšela mluvit. Často přicházel domů zaprášený, unavený, ale vždycky k ní byl pozorný a všímavý. O jeho lásce nikdy nepochybovala. Takto však nikdy nemluvil.

Ticho přerušil až pan primátor.

„No vida, je po dešti,“ řekl věcně a měl se se svým doprovodem k odchodu. „Uvíte si představit, jaké to bude, až sochy stanou na svých místech na rynku ozářeny sluncem? Docela se na tu chvíli těším.“

Návštěvníci i s mistrem sochařem vyšli z dílny a za nimi i Rohrbachova žena. Otevřenými dveřmi proniklo do dílny prudké slunce a ozářilo na chvíli část prostoru.

„Jako by svítilo pět slunců najednou,“ poznamenal Martin. „Vážně myslíš, že to na obloze bylo varování?“ obrátil se na Tomáše.

„Nevím,“ řekl váhavě Tomáš.

„Co když to znamenalo příslib lepších časů?“ ozvala se mohutná postava pomocníka Slámy. „Slunce je vždycky příslibem něčeho pěkného. Hned má člověk lepší náladu.“

„Pustme se do díla,“ vybízel Tomáš. „Ať to slunce vyzařuje z našeho kamene.“

„Vždyť musel být ve Škrovádě sluncem dostatečně prosycen,“ dodal Martin. „Slunce znamená vždycky světlo a teplo a pronikne až do našich duší. A je úplně jedno, jestli je jich pět nebo jen jedno.“

(Z připravované knížky Stopy slavných Chrudimanů)

JANA BEDNÁŘOVÁ

Zajíc

Za vysokým křovím
v trávě
hlavu si láme,
jak vyžrát na spaní.

Mít oči otevřené,
a přitom snít
o mrkvi, kedlubně a jeteli,
a také o zaječici
s chlupatou čepicí.

Na houbách

Mít doma v lese
nebo ve vysokém houští?

Hříbek na lepší se třese,
i když je to košík z proutí.

Odmítnout ho? To se nedá.
Teď je v módě barva hnědá.

ŠTĚPÁNKA SAADOUNI

VLÁČEK

Ještě nebylo sedm, ale fronta před obchodním domem se už kroutila jako had. Zase asi byly ve schránkách letáky se slevou. Vyhrnul si límec, aby mu vložky nepadaly za krk, a postavil se až na konec. Čvachtanice, co tady zbyla po sněhu, ho zábla do nohou. Začal přešlapovat na místě, pomalu a trpělivě, než ho nedočkavý dav dostrkal až k otevřeným dveřím. Uvnitř to vonělo ovocem, cukrem, čerstvě pečeným chlebem a umělou hmotou. Do toho se míchal odér vlhkých kabátů se stopami různých domácích vůní a pachů vynášených do studených ulic.

Pomalu došel do oddělení hraček. Svíral v ruce ohmatanou rukojeť košíku, beze spěchu míjel regály plné vlasatých panenek, plyšových medvědů, strakatých šašků, oveček a podivných postaviček, u kterých marně hádal, co vlastně znamenají. Zastavil se už před modelem železniční dráhy s červeným světýlkem semaforu.

Mladá prodavačka cedulkou na plášti, otráveně rovnala podél trati maličké strážní domky a střapaté stromy s umělými korunami. Vypadalo to, jako když si hraje. I ten dětský cop by tomu odpovídal, jen tvářičku měla až příliš dospěle prázdnou a otrávenou. Nechala ho dlouho stát na místě bez povšimnutí, zaměstnána tou podivnou hrou bez radosti. Všimla si ho teprve, když netrpělivě zakašlal. Ani se nemusel namáhat kašel předstírat. Teplý hubertus nasáklý mokrým sněhem ho začínal dusit. Otráveně přepnula semafor na zelenou a nechala ho vybírat. Bezradně kramařil v té spouště mašinek, vláček, domečků a umělých tunelů. Elektrická mašinka se kovově leskla jako krovky cizokrajného brouka.

„Červenou nemáte?“

Škubla rameny, v očích vztekly vykřičníky nad tou drzostí.

„Tohle retro? On si s tímhle dneska ještě někdo hraje? Nechcete radši transformera nebo želvu ninža?“

Zato tlustá sympatická pokladní skoro v jeho letech, duchem někde u vanilkových rohlíčků poznamenala s úsměvem: „Vnouček bude mít radost.“ Tehdy se za celou dobu poprvé usmál. Do schodů stoupal opatrně a pomalu. V jedné ruce tašku, ve druhé balíček s bleděmodrou stuhou. Dneska dárek i zabalí na počkání. Tuhý papír při každém kroku šustil. Ve druhém patře se zastavil, aby nabral dech. V poslední době se mu to stávalo dost často.

Otevřela mu na první zazvonění. Strašně dlouho už nikam nechodila. Svoje cesty počítala jen od dveří k oknu a zase zpátky. Když mu v předsíni pomáhala z kabátu, zavadila pohledem o balíček a vlídně se usmála. Sledoval zamyšleně její ohnutá záda a hlavu s čerstvou trvalou. Už dlouho nikam nechodí, češe se sama a je to znát. Fotografie na nočním stolku svítila novým rámečkem. S tichým povzdechem vyšel na balkon a zapálil si svoji dnešní druhou doktorem povolenou cigaretu. Někde v přízemí hrálo rádio Tichou noc.

Ráno se probudil jako první. Potichu, aby ji nevbudil, odešel do studené kuchyně. Když zapaloval plyn, slyšel, jak vedle zavržala postel. Snídani jedli mlčky, ale mezi nimi už dávno nebylo potřeba slov. Za ta léta se postupně stali jeden druhým. Prorůstali do sebe jako dva staré kořeny, potichu, beze slova. Jen o to pevněji se připoutali ke každodenním maličkostem, které znamenaly jejich společné já.

Ráno před Štědrým večerem.

Dokonce i to ticho v zasněženém parku bylo nějak sváteční. Sníh skřípal pod nohama, větve stříbrně jiskřily na slunci. Na zamrzlém jezírku stála opuštěná labutí budka. Dva bělostní ptáci natahovali na břehu dlouhé krky po drobtech starého pečiva. Tou dobou potkával v parku jen několik penzistů, jako byl on sám. Zdravil je mlčky se zdvořilým zdvižením klobouku. Dával tím najevo, že nemá chuť s nimi sdílet jejich věčné stesky na zdravotní potíže. Vyšel z parku a pomalu mířil k nádraží. Z depa vyjížděla na trať nová elektrická mašinka a tiše bzučela kovovými tykadly. Vůbec se nepodobala té roztomilé červené hračce

v prádelníku. Vracel se kolem hospody, odkud voněla polévka, připálená cibulka na guláš i štědrovečerní kapr pro opuštěné štamgasty.

I ta jeho domácí porce co na něho na sporáku čekala, byla hospodsky maličká a stejně bez chuti, mrtvě neurčitá. Poslední porce z mrazáku ze samoobsluhy, salát z obchodu, bez chuti, barvy a vůně. Před tím se ryba škvařila na oleji a mastně páchla. Uvědomil si, že na ni vůbec nemá chuť. Dřív nechodil pro porce kapra do krámu, ale kupoval rybu živou se šupinatým tělem a vykulenýma očima. Říkali mu Pepík a schovávali ho ve vaně do pozdního odpoledne. I salát dělali doma. To byla jeho práce a byl na ni patřičně hrdý.

Ponořil lžici do polévky a flegmaticky škrábal lžící po dně, sledován tichým vybledlým pohledem.

„Byl jsem v parku na procházce.“

První obyčejná slova za celý den. Jenom mlčky přikývla.

„Šel jsem až k nádraží,“ dodal po chvíli, jakoby se chtěl omluvit za pozdní příchod. Hlava s čerstvou trvalou se maličko zachvěla.

„To je dobře.“

Odstřel talíř plný studených mastných ok a odešel do pokoje k rádiu. Sousedí se divili, že nemá televizi, ale asi by jim těžko vysvětloval, že o ni nestojí, protože ji nepotřebují. S uchem u reproduktoru poslouchal Tichou noc, Neseme vám noviny a Radujte se pastuškové. Po celou dobu kroutil knoflíkem u svetru a potlačoval chuť na cigaretu. Věděl, že ona tam vedle mlčky zírá do poloprázdných talířů, protože v paneláku není, pro koho schovávat zbytky, s těžkým srdcem dobré hospodyně seškrábne jeho porci do odpadkového koše s bílým víkem. Jen co se kolem umělého stromku rozsvítily svíčky, plechové zvonky se začaly otáčet a jemně cinkaly. V poslední době si odpustili ten přepych, kupovat barevné ozdoby a strojit smrček nebo jedličku. Svíčky dohořely. Stromeček z plechu docinkal. Vedli se za ruce jako dvě odrostlé děti, společně kráčejí do výjimečně vytopené ložnice.

Ona pak vyndá ze skřýše v prádelníku červenou mašinku, on vkleče na kolenou natáhne po koberci staré koleje. Na semaforu svítí zelené světlo. Venku zatím buší mráz do stromů, až jiskří nebe. Začíná pomalu sněžit a je to jako kdyby někdo střelil labuť, která se nakonec proměnila v souhvězdí. Tak to jsou Vánoce, šťastné a veselé. Červený strojek na koberci se leskne, když projíždí po kolejích s tichým šuměním, kolem dvou starých po domácku slepených tunýlků.

„Bude se mu líbit, co myslíš,“ zeptá se ona.

„Bude,“ přikývne on.

Někde ve tmě zasněženého náměstí se ozve sváteční hlas zvonů. Ona vezme červenou mašinku z podlahy a opatrně ji postaví na noční stůl vedle fotografie asi osmiletého chlapce v košili, která se už dávno a dávno nenosí. Pak ještě přešetří obrázek kapesníkem. Pěkně pomalu a pečlivě, aby byla pod sklem vidět široká černá páska v pravém dolním rohu.

FRANTIŠEK UHER

KONSTRUKCE POEZIE

Ze všech třinácti měsíců v roce
měli nejraději pondělí
Ze všech dnů v týdnu
plaché kozorožce
Opuštěný strážce
nabízěl stresky leknínů
Zlaté rybky u dna se rděly
a černým čápům hrály do tance

Prostořecí básníci
bloudící děravou kapucou noci
tesknící lazebníci předli na přeslici
trnovou korunu

ZTRACENÝ MOST

Listí ševelí Lstí motýli A lry včelí
Přes hřbety jezů smělí lososi spěli
S velebností katedrál
Vzdorní naráželi čely

Úsměvy smutných se slzami veselí
Opodál lítostiví úpěli Němí tiše pěli
A na konstrukci jedlí podvečer hrál

Všichni spěchali k mostu přes údolí
Žádný tam nestál

OLDŘICH KARMAZÍN

KUŘE NA ROŽNI

Stál jsem opřený o zeď a namísto věnování se práci jsem listoval časopisem. Zaujala mě strana se souborem vtipů o Chucku Norrisovi. Například, že Chuck Norris nejde zastřelit, protože běhá rychleji než kulky, vlastně nejde ani zabít, protože je rychlejší než samotná smrt. Také velice vtipné bylo to, že Chuck Norris spí s rozsvícenými světly. Ne, že by se bál tmy, ale tma se bojí Chucka Norrise. Převrátil jsem list časopisu na další stranu, a s úsměvem na rtech jsem se začel do dalších odstavců o americkém válečném hrdinovi. Proč Chuck Norris nebyl na Titanicu? To, že by všechny zachránil je jasná věc, ale Chuck Norris by především ten ledovec rozkopl, a to z otočky!

Nezajímalo mě ani trochu, že se mi ve vitrínové peci rozpéká zachlazené pečivo. Bylo to pořád dokola. Nové kusy do trouby, upečené kusy z trouby, den po dni, týden po týdnu sledovat stále dokola ty zatracené zachlazené buchtý. Páni, Chuck Norris by určitě měl dobrodružnější život než já. Nějaký Lojza Mazánek zaměstnaný v pekárně, bydlící u rodičů a vychozený prozatím jen devítkou. Chuck Norris by věděl, jak okořenit noční šichtu tady v tom zapadákově.

Ano, Chuck Norris a Lojza Mazánek by si dali dobře upečené kuře, to je ono. Navíc tato myšlenka skrývá i kus dobrodružství, vše budu muset provést potajmu, maximálně do toho namočit ženský z expedice. Mise započne hned další směnu

„Provedu Chucku Norrisi“, jak nějaký disident, jsem s jiskrami v očích započal sprádat zítřejší plán.

Bylo asi kolem půl jedenáctý večer. Namísto zachlazeného pečiva se v troubě motalo pěkně nakořeněné kuře. To co jsem si včera večer naplánoval, jsem s naprostou přesností splnil. Ženský z expedice donesou okurky, kolegyně od pece s chlebem mi jeden celý kus schovají a já Lojza Mazánek, alias Chuck Norris přes pečivo, jsem zajistil a propašoval kuře. Krásně se už začínalo červenat tím, jak se propékala postupně kůrčička. Sliny se mi sbíhaly tou úžasnou vůní a poprvé jsem doslova a do písmene hypnotizoval svou starou dobrou troubu.

„Tak jak to jde?“ Zaslechl jsem cizí hlas a kroky blížící se z mé pravé strany. Pozvedl jsem hlavu. Asi o půl hlavy vyšší muž s prošedivělým vousem a s břichem, které zvládlo již pár piv, se na mě se zájmem díval. „Ale jo,“ odvětil jsem: „Nuda, a tak jsem se domluvil s babama z expedice, že si dáme kuře.“ Nemělo smysl lhát, cizinec nebyl určitě slepý a nos měl na svém místě, i když krapet křivý.

„Vypadá pěkně,“ pochválil můj kuchařský um neznámý muž a pokračoval: „Vadilo by, když bych si dal s vámi?“ Nadšený jsem z toho dvakrát nebyl, už tak jsem přišel o jedno stehno a křídlo, ale co s ním? Stál tam tak předpisově ohozen se svým břichem a se slinami stékajícími po bradě (samozřejmě žádné sliny nestékaly), že jsem mu odpověděl: „Ok, tak běžte na expedici, za chvíli tam přiběhnu s tím opeřencem s dozlatova upečenou kůrčičkou.“

Že jsem nedržel pysky, jedno stehno pro Maruš, křídlo pro Božku a k tomu ještě ten cizinec! K mé smůle beztak půjde po stehnu a budu mít po srandě. Já blbec hloupá, proč jsem ho jen neposlal k čertu. Otevřel jsem dveře do kanceláře oddělení expedice a zvolal jsem: „Hola hej, ženský, vyndejte okurky, nachystejte chleba, pták se nese!“ Nikdo neodpověděl. TICHŮ. Naproti mně stály za stolem dvě ztuhlé osoby, z nichž ta nalevo s prsy Věstonické Venuše a s výrazem naprosté paniky. Cizí muž seděl poklidně u stolu s rukama sepnutými, a když jsem vešel do místnosti, pokýval na mě. „Tak co je ženský, kde jsou ty talíře, nakrájený chleba, okurky, bude to studený.“ Věstonická Venuše popošla o půl krok vpřed. Druhá kolegyně stála dál bez pohnutí. „Pane řediteli, já vím, je to hloupý nápad, omlouváme se vám...“ Snažila se trochu neobratně zachránit situaci. „Maruš, prosím tě, už nachystej ten talíř, tady ten pán si dá s námi,“ přerušil jsem její lamentování. Avšak jen tak odradit se nenechala, opět spustila s omluvami, výčitkami, že si neuvědomuji kdo ten pán je a tak dále a tak dále až jsem jí opět přerušil: „Ředitel neředitel, domluvil jsem se s ním, že si dá s námi a je jedinou ostudou, že jste doteď vůbec nic nenachystaly. „Tak šup šup ženský, kmítejte, ať nám ten krocán nevystydně“.

Po pozdní, hodně pozdní večeři s plným břichem jsem opět stál u vitrínové pece, tentokrát bez kuřete, ale s myšlenkami na další misi s Chuckem Norrisem. Stál jsem a rozpékal zachlazené pečivo, které se pomalu na plechu motalo kolem

své osy a nabíralo tak tvaru vhodného požívání. Avšak stálo to za to. Přišel jsem i o druhé stehno, to si dal „ředitel“, ale vidět ty tváře, nasávat tu atmosféru paniky z nevědní situace, bylo k nezaplacení.

VĚRA KOPECKÁ

VÁŽKA NAD VODOU

Hledám
tichý kout
kde jenom listí
šeptá v korunách
co pamatují
Strakapoud vytukává
svůj pozdrav slunci
a slova jdou
naproti snům
Jsem vážka nad vodou
V hladině jezera
hledám odraz svůj
lásku svou
Voda odpovídá
stovkami odrazů
obrazů dávných dnů
Ticho je modré
naplněné oblohou
a kapkami na travách
Neslyšně plynou oblaka
neslyšně plyne čas
Řeka utíká
mezi břehy
do objetí
jiné řeky
Usedám
na podzimní květy
do objetí
vánku slunce ticha
Tiše dýchám

MŮJ DŮM

Stále víc
miluji návrat z cest
kdy mě obejmě
ticho známých míst
jistotou a pokojem
Kde pavouci rozvěsili
sítě na plotech
po stromech
a suší rosu
Ticho v mokré trávě
za domem
co pohlcuje
každý krok
každý dech
V mlze tonu
v bílém nesmírném
vesmírném tichu
mého domu

JANA MATERNOVÁ

ZÁPOLENÍ

„Chci domů. Musím domů! Už se to nedá vydržet!“ Vyštěkávám ze sebe mezi rychlými, hlubokými nádechy, jen co rozrazím dveře primářské ordinace. Neklepala jsem. Nezdavím. Všechny ty zdvořilostní výmysly by mě jenom zdržovaly. Jestli do pár minut nepřiložím Lindušku na prsa, exploduji. Síla mlíka vměstnaného do útlých žláz v mém hrudníku mě roztrhá na tisíce miniaturních kousků. Pak už mě nikdo nikdy neposbírá dohromady. Doufám, že takové riziko na sebe srstnatý hezoun v primářském křesle nevezme.

„Uklidněte se, paní Křoková. Máte si prsa stahovat. Naše sestry Vás řádně poučily. Několikrát. Víím o tom. Nestěžujte si. Za pohromu na svém těle si můžete sama. Laktace by se tak ukončila mnohem rychleji a s menší bolestí.“

Jak „ukončila“? Já chci kojit! Já budu kojit moji dcerušku, jak dlouho ona bude pít. O tom nemá právo rozhodovat nikdo jiný než ona a já. Co si o sobě vůbec myslí, tenhle chlápek, co v životě nedržel mimino na holém těle?

„Kromě toho nejste schopna zvládat sama sebe. Nedokážete se postarat ani o vlastní, pravidelné stravování. Jak byste pak mohla pečovat o stravu Vašich dětí? Nespolupracujete. Potom se nedivte, že vůbec nepostupujete kupředu. Za několik dnů, co jste tady, jste neprojevila ani jedinkrát vůli ke změně. K Vaší změně, jestli mě dobře chápete.“ Vstává v doprovodu vlastních slov ze židle a šátrá ve vysoké skříni za sebou. „Nate. Převlékněte se. Takhle do jídelny nemůžete. Osobně dnes dohlédnu na to, abyste večerela s ostatními. Je nutné, abyste konečně navázala kontakty a začala komunikovat. Tu máte!“

Podává mi čistou košili předpisově složenou do opotřebenosti natrvalo vyšívaných záhybů. Nenávidím ten kus oděvu, jako nenávidím celej tenhle barák. Trčím tu v půlce vzdálenosti mezi nepřátelskou tváří nad noční košilí a klikou od dveří. Převlékat se nehodlám. Já už se budu oblékat jenom do vlastního trika a džín.

„Převlékněte se. Hned. Večeře už se podává. Tady se musí dodržovat pravidla, madam.“

Myslí si snad tenhle generál, že se tu obnažím před jeho rozžhaveným ksichtem? Kdo jsem, proboha, že se mnou takhle zachází? Můj rozum mi velí: „Nedělej to. Zachovej si svoji důstojnost!“ Proto to neudělám. Nesvléknu promáčený kus oděvu v těsné blízkosti černých chlupů psychiatra. A nezvednu paže, abych se se svými ztrojnásobenými prsy nasoukala do podávané košile.

Sáhnu po nabízeném předmětu. Vzápětí ho silným šklubnutím v místech výstřihu nadobro znehodnotím. Látka zaúpí, nitě se podvolí a z ústavního kostýmu je cár na utírání podlahy. Zdá se mi příliš veliký. Trhnu podruhé. Tentokrát musím nadvakrát. Kusy látky v mých rukou jsou na hadry pořád příliš velké. Rvu dál.

Zastaví mě až vzdorovitý lem na spodním okraji. Osoba přihlížející troulalému počínu mé zoufalosti se drží zpátky. Jako by se bála. Ať je to, jak chce, přetlak v mém vnitřním já povoluje. Do jídelny se nechávám odvést jako zkrotlý beránek za pastvou. Ovčácký pes by se poraženě odplazil.

K mému nosu dorazil mrak načichlý potravou. Míjíme vchod do vývařovny. Nedovřenými dveřmi z ní uniká i to, co nemá nohy. Šplouchání vody ve dřezu s nádobím, bouchání poklic odkládaných vedle hrnců, šoupání nohou po podlaze, několik lidských hlasů v hrubší tónině, než by ženám slušelo, pachy čistících saponátů v rozepři s vůní omáčky a těstovin. Jako jasná zpráva o počasí si mě nachází informace, že k večeři je rajská s kolínky. Nijak ji nevyhodnocuji. Převahu nad vědomými procesy získávají reflexy oproštěné od úvah. Bez dovolení se derou na pódium, kde se schyluje ke komickému představení. V puse se mi hromadí sliny. Žadoní o práci. Touží po činnosti. Jejich úkolem je vlhčit, rozmělnovat, třídit, distribuovat – Žádají po mě potravu.

Zrychluji. Nepravidelné kroky poznamenané ztuhlostí mé opravované nohy se hádají jeden s druhým. Mám nutkání běžet, ale chybí mi odvaha. Mému pokřivenému chodidlu jsem dopřála prázdniny. Zvyklo si lenořit. Pozapomnělo figle, kterými mě udržovalo v rovnováze. Nemůžu se na něj plně spolehnout. Nezazlívám mu to. Jenom se bojím, že začnu slintat jak liška nakažená vzteklinou.

Můj několik dní opomíjený hlad mě žene kupředu. Ještě projít lítačkami a už se ocitám v samotném epicentru parfemovaného vzduchu. Je tu cítit všechno. Od špatně mytých těl, přes laciné deodoranty, upocená podpaží, pobryndané stoly až po vystopovanou rajskou omáčku. Vrhám se k otvoru ve zdi. Vybavují se mi zkušenosti ze školních jídelen. Podobnou dírou jsme dostávali poloprázdné talíře s hmotou, které se říkalo oběd. Vážila jsem si svého žaludku nejspíš více než ostatní, když jsem mu nandávala jen obezřetně a šetřila jsem ho před nevalnými pokusy školních kuchařek. Dnes však cítím rajskou. Na té se nedá nic zkazit. Doufám, že tentokrát dostanu talíř plný.

Trefa! V otvoru ve zdi se opravdu objevila ruka s naloženým talířem. Klopýtám k nejbližšímu prázdnému místu. Zůstávám tak v příliš těsné blízkosti zapárené kuchyně. Pachy, které už s rajskou nemají nic společného, se mi drze přimíchávají do chutě protlaku a kečupu. Nikoliv však rajčat. Kečup nesnáším, ale tady ho konzumuji jako prázdná nádrž nabídnutou naftu. Hltám. Číselník na čerpadle by se sakra otáčel. Potřebuji tankovat, protože jinak bych už nedojela ani do vrakovny.

Neposedná kolínka mi neustále sklouzávají z vidličky. Nedaří se mi jich nabrat tolik, kolik bych si přála. Honím je po talíři jak kluci bubliny, které jim ještě nedávno vyfukoval děda z bublifuku. Nééé! Na pana malíře nesmím vzpomínat! Z mého suchého smutku by mi popraskaly vnitřnosti.

Omáčka mi skapává z vidličky i z brady. Sem tam si otřu umatlané koutky úst do rukávu županu, ale moc se tím nezdržuji. Naplnit nádrž ode dna až po okraj chvíli trvá.

Až teď. Poprvé se odvážím zvednout hlavu od zbytků poházených po talíři. Je jich spousta. Oči lačných po senzaci. A všichni se dívají na mě. Nedívají se. Oni zírají. Oni zcela bezostyšně civí.

Mají na co. Studené na břichu mi připomíná moji promáčenou noční košili. Přitahují si vypelichaný župan blíže k tělu. Jako bych tak pod pocit nepříjemné vlhkosti pouze dala razítko. Je mi ještě větší zima. Postavy rozesteté kolem ušmudlaných stolů se mnou nemají slitování. Z jejich očí se ke mně plazí hadi. Soukají se mi po nohách až ke krku. Tahají mě za vlasy. Zalézají mi do uší. Sunou se mi do pusy a vrací se zpět nosem. Zanechávají po sobě slizké stopy, kterých se štítím dotknout.

Teprve teď si všímám zvláštní zanedbanosti mých spolustrávníků. Všichni mají něco společného, ale těžko se to identifikuje. Vychází to z nich jako pára silně okořeněná nepochopením, osamělostí a ponížením. Jak silně jim asi musím zavánět já? Mateřské mlíko srážející se na mé pokožce šíří kolem mne odpornou kyselost. Potřebuji se hájit. Přejíždím pohledem od jednoho kusu plevele k druhému. Nenávidím je, že tu jsou. Přesto mě, jak do společného mundúru, obléká jistá sounáležitost s každým z nich. Držím k nim němou přednášku, abych se zachránila před jejich tragickou bezduchostí:

„Já k vám nepatřím. Jsem tu omylem. Měla jsem hroznej hlad. Jinak bych do tohohle pajzlu nikdy nešla. Brzy zmizím. Jenom se tu vyspím a vrátím se domů. Mám děti, víte? Tohle na mý košili je mlíčko pro moji maličkou. Nic, nad čím byste měli ohrnovat nos. Pili jste ho všichni a nikomu vám tehdy nesmrdělo. Měla bych ji nakrmit. Berušku moji malinkou. Musím jí ho schovat. Taky už musí být pořádně hladová. Běžte si po svých! Nic na mně nevykoukáte.“

Nikoho jsem svým tichým přesvědčováním ze židle nezvedla. Vstávám tedy já. Oběma pažemi obtáčím svůj trup tak těsně, aby nezůstala ani jediná škvírka mezi silně potřísněnou košilí a županem s matnými, mnohokrát zapranými fleky. Na košili se zasychající mlíko pere s novými čurky, které dál pláčou moje utrápené bradavky. Župan se snaží mokré košili odlehčit. Svou hrubou podšívku odčerpává vlhkost z tkaniny pod ním. Nijak mě svou laskavou spoluúčastí neoblomí. Dál mu zazlívám jeho původ. Teď navíc ještě umíněnost, s jakou se pouští do své privátní akce. Bojím se, že zflekatí ještě víc, než je na něm dosud patrné. Vyznačuje se totiž mimořádnou nasákavostí. Mléko, na kterém si měla pochutnávat Linduška, začíná barvit i líčovou stranu.

Prchám, jak nejrychleji dovedu. Co když jsem kvůli těm blátivým kolínkům propásla moji očekávanou družinu? Co se zatím mohlo sehrát za oknem mé ústavní kobky?

(Ukázka ze stejnojmenné knihy,
vyšla v nakladatelství Skleněný Můstek Karlovy Vary)

PETR MUSÍLEK

Českomoravská vysočina Noc natahuje uši

Na drátech
vysokého napětí
nizoučké nebe
suší mraky

Noc natahuje uši
a od slov zmuchlaných
vyzvídá proč jsem spolu
jaké jsou naše sny

Kolouch v své stezce
lhostejně mne mýjí
Krtiny kopců
vítr překračuje
Do nížin běží
stružky živé vody

Chce vědět co já nevím
nač ty se nezeptáš
v tom čase jenž nám patří
a je tak málo náš

Jsem tady doma
doma
bez výhrady
se všemi drsnostmi
a prohrami
a pády

Noc natahuje uši
a nic nic neslyší
Protože velké pravdy
jsou z tichých nejtišší

MARCELLA MARBOE

Jak si docent H. a teta Jana pošpatnili karmu

Za všechno vlastně mohla vzduchovka dědy Jana a kastról babičky Libuše.

Tedy: Ona ta vzduchovka vlastně dědovi Janovi nepatřila. Ona patřila mému bratru Lojzkovi, ale děda Jan mu ji, z moci rodičovské svrchovanosti, jednoho krásného dne zabavil.

To bylo tak. Lojzek tou vzduchovkou střílel po vrabcích, s čímž jsem já nesouhlasila. Od dětství jsem totiž byla odpůrcem jakéhokoli zabíjení, ať se již jednalo o válku, lov, či jen mordování drůbeže ve dvoře s vidinou báječného oběda. Ne, že bych nedokázala přijmout smrt, když nenadále přišla, nebo že bych od dětství byla vegetariánka. Pro mne prostě to, co už leželo na talíři, bylo „maso“, naproti tomu to, co běhalo, skákalo či létalo, byl živý tvor. Život vidím jako jev nad jiné vzácný, proto je třeba za všech okolností jej hájit. A tak když jednou můj bratr (tehdy asi dvanáctiletý), střílel po vrabcích, postavila jsem se mu do rány (tehdy asi sedmiletá) a zaječela: Střel taky po mně, ty hrdino! Ale já ti pak za to rozbiju hubu!

Tak mě tedy střelil do nohy (otci pak sdělil, že jsem ho o to sama výslovně žádala, což měl pravdu) a já jsem ho za to vzala šutrem (měl si útok rozmyslet, přece jsem ho varovala). Prutem jsme dostali oba. Vzduchovka byla zabavena a od těch dob se povalovala pod otcovou postelí, aby byla pod kontrolou.

Po létech se Lojzek oženil a na vzduchovku se zapomělo. Když jsem ovšem vystudovala Fakultu tělesné výchovy a v posledním ročníku nám byla ke stávajícím aprobačním „přidělena“ i branná výchova (protože kdo jiný by měl tenhle předmět učit než tělocvikáři) musela jsem posléze mimo jiné učit i střelbu. Tehdy jsem si na tuhle vražednou zbraň vzpomněla. Při mé ješitnosti jsem totiž nemohla dopustit, aby někdo z mých svěřenců střílel lépe než já a začala jsem tedy pilně trénovat. Samozřejmě, výhradně do terčů.

Toho dne po obědě spočívala vzduchovka mírumilovně u mých nohou na balkóně a já, zahlobána do vlastních ryze filozofických úvah, jsem očekávala odpolední kávu, kterou dnes servíroval docent H. Položil ji na stolec u mého křesílka a při pohledu na vzduchovku řekl: Víš ty vůbec, co je to intuitivní střelba?

Na vojně (jak se rád chvástal) patřival k nejlepším střelcům, a tak teď, pln milého rozmaru po dobrém obědě a v očekávání skvělých balených buchet babičky Libuše, skočil po vzduchovce a vykřikl: Nepřítel! Tamhle! A prásk! Jen tak od boku vystřelil kamsi do dědových záhonů, kde údajný nepřítel právě škodil. Pak, spokojen tím, jak mě názorně poučil, usedl ke kávě, aby zapředl diskusi o podstatě karmy. Tedy o podstatě jakéhosi fiktivního osudu, kterému neunikneme, ale jehož jsme sami strůjci, neb pykáme v tomto životě za hříchy, kterými jsme se v životech minulých provinili. Toto téma jsem sice nadhodila já, neboť východní filosofie mě vždycky zajímaly, ale vzhledem k tomu, že docent H. cítil potřebu každé mé slovo komentovat a hlavně upřesnit, strhla se brzy hádka. V té době se totiž ještě naše názory na filozofii a literaturu, dva nejzávažnější okruhy mého intelektuálního zájmu, diametrálně odlišovaly. Kdo ví, jak dlouho bychom se vzájemně ubíjeli argumenty, kdyby nevstoupila babi Líba s buchtami. A že byly opravdu vynikající a na balkóně příjemný chládek, přišel na kávičku i děda Jan a teta Jana. Filozofická debata rázem zapomenuta a pod slunečником nastolena živá diskuse o včerejším televizním seriálu, když tu se z jahod ozvalo zoufalé: Babiíí! Babiíí! Někdo zamrtvil slepici!

Rázem jsme všichni na nohou a vrháme se, včetně naší zvířeny a Jiříka, který právě dole zkoumal podstatu trávni sekačky, do zahrady. Vraždu, tedy další případ pro Sherlocka Holmse či Hercule Poirota je třeba promptně osvětlit!

- Co se té chudince mohlo stát? lamentuje babička Líba a upře vražedný pohled na Schovanku. Ta, s ocáskem provinile staženým mezi zadní nožky, se raději klidí, jakkoli je v tom dnes opravdu nevině.

- Ta kurva hromová se jistě zalkla jahodou, poznamená se sarkastickou zlomyslností děda Jan. Pak zvedne palec a uznale kývne směrem k docentovi H., neboť

je mu jasno a pokračuje: To se hamounům z rodu slepic, vid' Uško, již od dob pohádek stává.

- Týjóóó, hvízdu já, směrem k docentovi H. Tak teda intuitivní, jo?

- Kdybyste ty havěti na dvorku daly, ženský, pořádně nažrat, nemusela by lítat do zahrady! zlobí se dál děda Jan a Jana hned kajícně přízná: No, mamka nachystala kastról brambor se šrotem, ale já si myslela, že jim to donesu až po kávě ... zajíká se. Chudinka pipka! Hned tam s tím letím! vyskočí a běží.

Pobledlý docent H., který by kromě komára či mouchy (a někdy mne), nezabil vůbec nic, mi s provinilým zajíkááním špitá: Dyt' já..., dyt' já ji..., no, fakticky! Vůbec jsem ji neviděl! Uša, po mém lapidárním vysvětlení, že život má dvě stránky a musíme ho brát tak, jak přichází, se věčně zeptá: Kde jí uděláme hrobeček?

- V hrnci, prohlásí pomstychtivě děda Jan. Podívej se, Ušinko, kolik škody v těch jahodách nadělala!

Babi Líba zaprotestuje rezolutně, že ona tedy žádnou chcíplotinu vařit nebude! Děda Jan zase, že nejde o žádnou chcíplotinu, ale Božím hněvem zasaženého zločince. Jen ať babi slepičku uvaří, nejradši na paprice! Babi Líba hned, že to by tedy zase byla lepší s nudlemi a děda nato, že starou slepici je nutné udělat rozhodně na paprice, v nudlích by byla tvrdá. Babi Líba odsekne uraženě, že ona žádné staré slepice nemá a vůbec, když se nechá déle vařit, je s nudlemi výborná i slípka stará.

Možná by se o nebožčin osud hádali ještě dlouho, kdyby se v té chvíli ze dvorka neozvalo zběsilé zaječení. Vrháme se tedy všichni (prababička Anna by řekla „holport“) ke dvorku a –

Ó, hrůza! Scéna z hororu!

Jana, jak kropící konev, zalévá celý dvorek slzami: Já jim, mami, takhle ... ukazuje, jak vyškrábla na betonek brambory se šrotem. Jenže ono se tam ještě trochu nalepilo. Chtěla jsem krajem kastrólu klepnout o beton, aby to vypadlo, jenže ona, ukazuje na nebožku – búúúúúú – tam nedočkavě strčila hlavu!

Všichni stojíme v šoku nad tragédií, jen děda Jan se ozve zvesela: A je to vyřešené! Jedna pipina bude na paprice, druhá s nudlemi. Jak prostě, milý Watsone!

- Vy dva, řeknu já pak přísně směrem k docentovi H. a sestře Janě, budete pykat, nejméně tři další generace! Dneska jste si fakt důkladně pošpatnili karmu!

(Úryvek z UTRPENÍ DOCENTA H.

aneb Jak (ne)zvládnout manželku a jiná zvířata. Díl II. Aktivní rezistence.

Knihla vyšla ve vydavatelství OFTIS v Ústí nad Orlicí)

LIBUŠE ŠINDLEROVÁ

TVÁŘE

Tváře tváře tváře
valí se ze všech stran
dnes se jim říká celebrity
ty skromné nějak skryty
se vyhýbají novinám
a prohrávají na celé čáře
Lži a lži a lži
podpásovky a manipulace
a propletené nitky
s úsměvem nosí kytky
a na hrob svíce
těm lepším co tam leží
Tváře lži a arogance moci
je to co hýbe světem
a taky ho pohřbí
pravda má slabé lobby
co řeknem našim dětem
před spaním jednou v noci
Že líp už bylo
a na ně vybylo to horší
a my to mlčky dopustili
a opustili vše o čem jsme snili
a nechali těm s kůží hroší
i to nepatrně co z toho zbylo
Že poctivost si zaleze
do hloubi disentu
a jme se rozvracet
jak se jí nechce pozvracet
když jdoucí za plentu
volí zas zlo z deseti zel

DĚTI

Dneska jsem viděla holčičku
zlostně se domáhala
nějaké cetky či dortíčky
slzy jí proudem tekly
už nebyla až tak malá
spíš jako čertík vztekly
Babička – lodičky – modrý přeliv
bezmocně oči točí
k nebi jako že neví
co má asi dělat
co si má v té chvíli počít
kdyby tak plácnout ji směla
Zase jsem uviděla tu svoji
- Babičko povídej jaký to bylo
- A neboj holčičko to se zhojí
nežli se vdáš
Jak to říct – tenkrát se jelo
na lásku na úctu na kuráž
A obou těch smutných karikatur
mně nejdřív přišlo líto
jako by něco prasklo k tomu datu
a já pocítila do kostí
tak takhle vypadá hřbitov
obyčejné lidskosti

- **Kladení věnců je obvyklý manévr zastírající existenční nejistotu vládnoucí ideologie.**
- **Hrdinové doby jsou závislí na pohybu její vteřinové ručičky.**

Jiří Faltus

LUBOMÍR MACHÁČEK

„Ty jsi je neznala?“

„Ne všechny. Kolik mně bylo, patnáct, šestnáct? Scházeli jsme se... a trochu blbli. Říkali jsme tomu Živé obrazy. Jedna z těch scének se jmenovala *Zasvěcení květiny*.“

„To bylo co?“

„Akce. Každý klip měl mít příběh, začátek a konec. Něco se tam muselo dít. Vždyť víš... Ale máma mě odtamtud hned stáhla. Trvala na tom.“

„Zasvěcení bylo součástí toho příběhu.“

„Asi jo, já už nevím.“

„I to, jak znásilnili květinu?“

„Hele, něco jsem v sobě měla. Prošla si tím každá... květina. Má cenu se v tom hrabat, když je Robin pod kytičkama?“

„Kdo to natáčel?“

„Asi Monika. Nevidíš, že mně rozdíráš starý rány?!“ obrátila zlostně do sebe panáka.

„Objevily se další okolnosti. Kdo ví, jak to s Robinem bylo.“

„Květina je taky mrtvá,“ řekla rozhodně. „Ale Eliška pořád žije!“

„Tak co se stalo?“

Eliška zapátrala v paměti. Madlenka měl pocit, že si tentokrát na nic nehraje. „Já si toho moc nepamatuju.“

„U Moniky a Čajíčka jsme našli katalog. Předpokládám, že sloužil k jakési nabídce. Je z dílny Kolombína. Mimo jiných fotek tam je obrázek, kde na pohovce leží mladá dívka a před ní stojí zástup čekajících masek.“

„No dobře, jsem to já,“ vzdychla.

„Proč?“

„Co proč? Musí být nějaké proč? Květina se ráda ukazovala, chtěla být modelkou. Já vím, zavonět je touha všech květin,“ usrkla drink tentokrát od Madlenky a usklíbala se. „Čajíček měl studio, Chrobák režisérský ambice a byl dost nadržený. Hodně fotili, točili...“ dodala zdráhavě.

„Děti taky?“

„Brali všechno. Byl to kšeft.“

„Já vím, smrt prodává.“

„Jak to myslíš?“

„Ale nijak,“ zamlouval narážku.

„Mám ráda zákazníky, na které je spolehnutí.“

„To věřím. Chrobák minulý týden vylétl do povětří, Iveta spadla ze schodů... Možná na řadě budeš ty. Co ten Čajíček?“

„Fakt nevím. Když se Monika vyřádila, tak ho klofla.“
„Slyšel jsem, že jste s Monikou hodně kamarádily?“
„Měla jsem Robina ráda, jenže ona měla takový ty kecý, že je bráchovi třináct a že nad ním musí držet ochrannou ruku... Měla pravdu. Svedla mě. Tak jsme to spolu nějaký čas táhly.“
„Ty nevínaťko... Jenže Robin pořád Elišku neskutečně miloval,“ napovídal Madlenka.
„Šíleně, posílal jí dopisy.“
„U koho ta psaníčka skončila? U Moniky?“
„Četly jsme je spolu. Pak to na nás někdo Robinovi práskl, viděl i tuhle fotku *Zasvěcení květiny*,“ ukázala prstem na snímek, který ležel před ní. Napsal mi pár dalších básniček, krví. Pár dnů nato se oběsil.“
„Někdo ho při tom nafilmoval.“
„Já určitě ne. Nějakou dobu jsme to s Monikou ještě táhly, ale ona si pak začala s Čajíčkem a dělala, že za smrt jejího bráchy můžu já.“
„Opravdu nemáš ani jeden dopis?“
„Fakt nemám,“ popostrčila fotku s názvem *Zasvěcení květiny* zpět před Madlenku. „Všechny jsem mu je vrátila. Byla jsem životem zhnusená.“
„Ani se nedivím. A co ten amulet?“
„Jaký amulet?“
„Ten co máš na krku,“ ukázal Madlenka na přívěšek.
„To je Robinův prst. Věnoval mi ho. Pro štěstí.“
„Je pravý? V jeho pozůstalosti jsme našli ještě jeden,“ prohodil Madlenka.
„Byly dva, Robin se narodil s rukama se šesti prsty.“
„Objevíli jsme fotku, kdy ho má na krku jedna z masek. A ty to rozhodně nejsi.“
„Nosila ho první kolombína, jeho máma. Jenže když poznal, co je Iveta zač, tak jí ho vzal. Pověsil si ho na krk a dal mně svůj. Nech mě být, Madlenko.“
„Ty ses po tom maléru zdekovala, vid? Nenašel jsem od tebe ve spisu ani tuk. Jako bys Kolombínu minula. Byla jsi vůbec u výslechu?“
„Blázníš!“ vyhrkla, a aby uhasila jeho nevěřící pohled, rychle dodala: „Co jsem věděla, to jsem pustila.“
„Komu?“
„Tomu, kdo to vyšetřoval. A aby bylo jasno, úchyláky nesnáším, točila jsem obyčejné píchačky.“
„Kdo to vyšetřoval? Kapitán Brunclík?“
„Jo. A když už se na něho ptáš, včera tu šmejdil a zajímal se o Kolombínu jako ty. Studio už není, nebylo co hrát.“
„Měl tuhle fotku?“
„Měl jinou. Ptal se na nějakého chlápka s jizvou na hlavě.“
„Jmenoval ho?“

„Ne.“

„Nevíš, kde bych ho našel, myslím Brunclíka?“

„To teda nevím.“

„Byla jsi pěkná holka,“ zalitoval, protože další budoucnost Elišky neviděl dobře.

„Ty jsi byl taky pěkný. Škoda, že jsem tě nesvedla.“

„Ještě si sypeš?“

„Jsem čistá. S toxiky nemám nic společného. A vůbec, co proti mně máš? Že vydělávám? Dělán společnici. Platím si sociální, zdravotní...“

„Nebudu ti kázat. A kdybys náhodou nějaký dopis od Robina našla, víš, kam ho máš zanést,“ řekl a vzal si zpět fotku *Zasvěcení květiny*. Eliška se rozhlédla a její oči zablikaly jako majáčky. Z barové stoličky se svezla hora masa a valila se k Madlenkovi jako lavina. U komisaře se zastavila.

„Už jsme se dlouho neviděli,“ řekl padesátník s obarvenými vlasy na blond. Byl už trochu vláčný, oči měl rozpité.

„Hlídáš dceru?“

„Nech ji bejt. Nestačilo, že ti uštelili koule? Dej si bacha, jako že se Rulík jmenuje,“ prohodil útočně a píchl Madlenku ukazovákem do prsou. Pak na něho vytasil prostředníček. Na víc se nezmohl. Komisař ho chytil za prst a zvrátil mu ho, až chlapík klesl se záupněm do kolen. Když se vyškrábal na nohy, zůstala pod ním loužička.

„Neboj, daří se jim dobře. A ty si taťku užij,“ usmál se trpce na Elišku a zamířil k baru, aby proplatil účtenku.

(Úryvek z knihy *Pokoušení s Kolombínou*, kterou vydalo nakladatelství Moba Brno)

JAN DVOŘÁK

JAK SE DO LESA VOLÁ

O Dušičkách jsem zvyklý navštěvovat rodinnou hrobku, setrvám u ní dobrou hodinku v tichém zamyšlení a zavzpomínání, ale tím moje procházka nekončí, nechystám se k okamžitému návratu do živého domova. Ještě se pobrouzdám opadajícím listím lip u ostatních rovů, vybavím si některé známé /ale už zmizelé v mlze věčnosti/ tváře – a pak vyrazím do okolního lesa. Po setkání s drahými neviditelnými se chůzí mezi vysokými stromy raduji z toho, jak dlouhá existence /oproti lidské/ je jim dopřána. Mnohé, zřejmě i nejstarší, jsem si dokonce pojmenoval, pokládám je za přátele, neváhám se jich dotknout a porozprávět s nimi. Ulevuje se mi, jako bych plaval v léčivé řece, je mi dobře. A vítr ohýbá kmeny k úklonům a mává větvemi. A mně se zdá, že každíčký pohyb, záchvěv, výjek,

záupění, praskot a skřípot sem patří. Nekráčející zástup těl pozoruje mou rok od roku ochabující chůzi, schyluji se k zemi, zatímco bych taký rád rostl k nebi.

Bez nadsázky miluji stromy. S napětím čtu vzkazy z jejich kůry, ne, nemyslete si, že si je vymýšlím, všechny mají svůj povahopis i příběh. Dráždí mě, když někdo z lidského rodu vyrývá do dřevěných těl nějaké nápisy, všelijaké větičky a snaží se tak přiživit na jejich dlouhověkosti. Mnohokrát jsem podobné ryjce ostře napomenul. Peskoval jsem je asi v tom duchu, že svými přiboudlinami nestačí na moudrost a hloubku stromových poselství. Ničitelé se mi vysmáli právě tak jako posedlí vrazi stromů, které jsem napadal s hysterií – dle nich – typickou pro fanatiky.

Říkali: Nelze strpět, aby budoucí generace nalezly přerostlou Zemi. Všechno má svůj řád, všechno má své místo. Vidíte?!

Ouha, na podobné hlouposti neodpovídám.

Letošní podzimní počasí kolem Dušiček připomínalo převrácený kalendář. Vysypaly se skoro letní dny. Slunce žhnulo jak žihadla zdivočelých včel, poutníci se koupali v říčkách potu, na obloze se neobjevil ani beránek, nad hlavami trčela celistvá modrá plocha. Jen stíny – vpozdvečer protahující osoby a předměty – prozrazovaly skutečný stav věci.

A mně se zdálo, že jsem i vstoupil do jiného lesa, než tomu bylo obvyklé právě v tuto dobu. Suchá země se zjizveně vyšklebovala své celistvosti a bezradně pukala, vlhké ostrůvky mizely, jezírko u srnčí paseky vytvořilo kráter, jehož dnem se sem dostávají magické síly... Vítr utichl, hustý vzduch zatahoval smyčku na krku.

Nedobře se mi dýchalo.

Vyvstával kontrast mezi listopady a já vzpomínal, jak vypadaly ty předchozí, kterých jsem si odžil již hezkou řádku. Marně. Defilovala přede mnou neprůhledná směsice, v níž se objevovala a hned zase mizela má potácející se figurka, bezradně bloudící zaniklým prostorem. Věděl jsem, že hmota času je neuchopitelná. Topí se v ní nohy, ruce, celé tělo...

Jisté však je, že každičký rok mě naplňoval radostí fakt, že „můj“ hřbitov je v bezprostřední blízkosti lesa, takže si do něj budu vždy moci odběhnout a porozprávět s kmeny, jako to činím nyní.

Vytvořím tak spojnicu mezi bytím a zánikem, poznám, co znamená nepřetržitost kořenů.

V šestnáct hodin se k obvyklým zvukům přidal zvláštní úzkostný, ne, nešlo o zvuk, ale o volání. – chvílemi sláblo, chvílemi sílilo, vždy však bylo zřetelně artikulované.

Pomoc, p-o-m-o-c, p-ó-ó-moc... Tak nějak znělo.

A můj další poznatek. Přicházelo jakoby ze všech konců. Ze severu, jihu, západu a východu, zprava, zleva...

Les prorůstal nejspíš zoufalstvím.

A i mě do něj vtáhl. Proti své vůli jsem postupoval dál a dál, i když jsem měl šanci včas /?/ prchnout – jaké špatné svědomí? Beztak jsem se už chystal k návratu...

Cestou do nitra lesa, daleko za hranice svých obvyklých svátečních procházek, jsem se ztrácel svému životnímu prostoru a ocital se v neznámých hloubkách. Byl jsem přesvědčen, že tudy vlastně kráčím poprvé, že někam mizím.

Nacházel jsem spousty neznámých pěšin, „větvely“ se do různých směrů – a z každého zaznívalo ono „pomoc“... Zvláštní bylo, že jsem nedokázal rozeznat, je-li pronášeno mužským, ženským či dětským hlasem, i ony se spojovaly, jako by promlouvalo celé lidstvo. A já honil chiméry.

Prál jsem si, abych narazil na chodce, málokdy se mi stávalo, že jsem v lese bloudil sám a sám, tentokrát k tomu však došlo.

A mne napadlo, že bych se měl přidat /nechci-li být ztracen nadobro/ k volání, které mě svedlo k té zvláštní cestě.

Zastavil jsem se a začal se točit jak kohout na střeše.

Otevíral jsem ústa, ale nedovedl vypustit ani slůvko, slovíčko...

Setrval jsem v obklíčení.

Opouštěly mě síly, slábnul jsem...

Nedávno jsem četl v novinách kuriózní zprávičku. Psalo se v ní o zvláštním jevu v nějakém lese /místo jsem zapomněl/. Lidé slyšeli, jak z jeho hloubky zaznívá volání. Zaznívá pravidelně. Neustává. Echo. Ustrašení posluchači zmobilizovali veřejnost – i policii. Každý potvrdil, že také slyší, jak les mluví. Odolat jeho hlasu nešlo. Vždyť se něco mohlo stát! Pátrači reagovali na volání svým voláním...

Pěkná hrůza!

Konec byl ovšem banální.

Smrtelně děsily pouhé krotivé pokyny koním-tahounům.

Žádné ohrožení života ani nadpozemské síly. Pouhé prrrr a hooottt a čehýýýý...

Letos se urodilo spousty hub. Je i víc otrav. I uštknutí. I klíšťových injekcí!

Kdo tedy vlastně volá?

A kdo se bojí?

Čeho?

- **Když si policisté chtěli posvítit na recidivistu, zjistili, že už mají vyčerpaný limit na osvětlení.**
- **Přestože nežijeme v království, zůstává u nás spousta královsky placených šašků.**

Jiří Faltus

OMYL

Porada se neskutečně vlekla. Šéf firmy zadával týdenní úkoly a Michal stěží dokázal udržovat alespoň zdání jakési pozornosti. Byl tak moc rozrušený, že by si nejraději vzal dovolenou. Jenže v tuto dobu, kdy chyběli dva zaměstnanci, nepřicházelo v úvahu, aby zůstal doma.

Zachytil udivený pohled svého nejlepšího přítele Adama. Zdvořile se na něj zakřenil, když ke své hrůze zjistil, že na něj hledí všichni.

A sakra!! Ruce se mu zpotily hrůzou. Zřejmě dostal nějakou otázku a čeká se na jeho odpověď.

Vyslal zoufalý pohled k Adamovi. Ten pochopil. „Já myslím, že bych mohl Michalovi s těmi tabulkami trochu píchnout, kdyby nestíhal...“

„Samozřejmě, že všechno stihnu.“ Přerušil ho Michal. Šéf si pro něj vymyslel práci navíc. Jak jinak! Zákon schválnosti. „Stihnu doletět i na měsíc.“ Pod přísným pohledem ředitele, však uhnul očima. Vtipné argumenty dnes ze sebe nevydoluje ani náhodou. Než prohrát ve slovní přestřelce, s tak silným oponentem, jakým jeho nadřízený bezesporu je, bude lepší moc neprovokovat.

Po pár vteřinách, šéf skončil poradu a zaměstnanci se odebrali do svých kanceláří.

Jen Adam nešel do té své, ale držel se Michala jako klíště. Bylo jasné, že má v úmyslu vypáčit z něho příčinu jeho neobvyklého chování.

„Nemám zkrátka svůj den. Nemohl jsem usnout. To se snad stane občas každému, ne?“ Bránil se Michal ještě nevyřčené otázky a ztěžka dosedl na židli k počítači.

„Stává se to každému, ale ne tobě.“ Zabuřel Adam a chytl ho ze zadu za krk. „Tak kápní božskou, ty frajírku jeden namyšlenej. Co se děje?“

„Nic moc. Petra si akorát našla milence.“

Ohromené ticho naplnilo místnost snad víc než ohlušující rána.

„Tvoje Petra?“ Ozvalo se za jeho zády kvílivě.

„Ne asi.“ Ušklíbl se Michal. „Nějaká úplně cizí.“

„Prosím tě, co je to za blbost?“ Vzpamatoval se konečně Adam. „Slyšel jsi jen nějaký nesmyslný drby. Vždyť Petru trochu znám. I po těch deseti letech je vidět na ní, že tě má pořád ráda a na Silvestra, na naši firemní oslavě, tě pořád oblovala, jako byste spolu byli teprve týden. Až jsem ti záviděl.“

„Ještě to není deset let. Až za měsíc máme desetileté výročí a Silvestr byl už před půl rokem, kámo. A já neslyšel jen nějaký klevety...“ Michal cítil, jak se mu zpovědi ulevuje a proto pokračova:. „Minulý týden si nechala u kadeřnice obarvit vlasy a včera byla na nehtech. Vážně nekecám, nechala si nalepit takovýhle drápy...“

„To přece ještě neznamená...“

„Ale znamená! A i kdyby, tak do třetice všeho špatného, koupila si nové krásné sexy prádelko, spodní, rozumíš? Včera večer jsem jí ho našel v prádelníku a nic mi o něm neřekla a dnes ráno... tam nebylo... vzala si ho na sebe chápěš?“ Zdrčeně složil hlavu do dlaní. „Dnes, místo oběda, zajedu k ní do práce a jestli má volno tak...“

„Počkej a co jí řekneš? Že jí prohledáváš věci a špehuješ jí?“

„Děláš si srandu? Ona mě podvádí a já se mám stydět, že jí prohledávám šuplíky?“

„Měl ses jí na to rovnou zeptat. Přímo, jako děláš vždycky všechno!“ Vykřikl Adam. „Nikdy bych do tebe neřekl, že budeš Petře prohledávat šuplíky a kontrolovat ji, jestli je vůbec v práci.“

Michal na něj chvíli zíral a pak si povzdechl. „A co mi radíš? Při večeri, se jí jen tak mimochodem mám zeptat, s kým si užívala a jestli se mu líbilo její nové prádelko?“

„Víš co? Uděláme to jinak. Ty pilně pracuj jako obvykle a já za ní zajedu a pozvu jí na oběd. Jednoduše jí řeknu, že máš moc práce a nemáš ani čas jít se se mnou najíst a vlastně ani nebudu kecat, ne? S téma tabulkama se mi moc pomáhat nechce, to je ti jasný, vid? Normálně se jí zeptám, jak se má a tak...“

Michal se zamyslel. „To nezní špatně.“ Až teprve díky Adamovi si uvědomil své bláznivé počínání. A jestli mu opravdu Petra zahýbá, tak alespoň, neztratí šmírováním svou hrdost. Pohlédl na Adama očima zbitého psa a ten ho poplácal povzbudivě po rameni a už beze slova odešel.

Po té se Michal konečně pustil do práce. Jakmile se přiblížilo poledne, opět znervózněl. Neúprosně se blíží doba, kdy se dozví pravdu. Oči se mu zamřizily. Uviděl místo monitoru počítače Petru, přesně tak ji potkal poprvé. Seděla před jeho domem, kde tenkrát ještě bydlel s rodiči, na lavičce. Bylo vedro. Na sobě měla černé tílko a červenou krátkou sukýnku. Když ji míjel, zvedla k němu krásné jasné doslova zářící modré oči z letně opáleného obličejce. Přistoupil ke vchodovým dveřím a ona vyskočila z lavičky. „Vy tady bydlíte?“

„Ano...“ polkl. Srdce se mu prudce rozbušilo.

„A neznáte náhodou paní Holendovou?“

„Tu protivnou babiznu od vedle? Samozřejmě, že jo.“ Řekl neuváženě. Jeho rodiče totiž odjakživa sousedce jinak neřekli.

Děvče se rozesmálo. „To je moje teta. Zřejmě zase zapoměla, že mám přijet.“

Fascinovalo ho, že se neurazila. Taková je Petra. Ráda se směje. Je přesným opakem své mrzoutské tetičky, kterou nikdy neviděl se jen malinko pousmát.

Michal se zvedl od počítače a začal nervózně pochodovat po kanceláři. Jeho kolega Adam už pravděpodobně mluví s Petrou. Tedy jestli jí v práci vůbec zastihl.

Konečně klaply dveře. Naprosto konsternován hleděl na usmívajícího se Adama.

„Ty jsi zkrátka vůl, Michale.“

„Nezahýbá mi? Nechce se rozvádět?“ Vyhrkl překvapeně.
„Ne. V žádném případě. Všechno to je kvůli tomu vašemu blízcímu se výročí.“
„Výročí? Chce mě potěšit tím, že mě seznámí s milencem?“
„Zrovna teď je na cestě k profesionální fotografe.“
„Fotografe?“ Nechápal Michal.

„Jo, představ si, že tě musím zbavit překvapení, i když aspoň se nebudeš zbytečně trápit. Chce ti dát jako dárek album svých fotografií jen v erotickém prádelku. Proto to nové sexy spodní prádlo, nový účes a dlouhé upravené nehty. Chce ze sebe udělat dokonalou kočku, aby jí to tam slušelo. Kvůli tobě, ty cvoku. A mimochodem...“ otevřel svou kabelu a vytáhl z ní svačtinový sáček. „Tohle ti posílá. Jakmile jsem jí řekl, že kvůli tabulkám pro šéfa nestíháš oběd, stavila se v tom pekařství na rohu a tohle ti koupila, abys jí neumřel hladý.“ Vesele na něj mrkl a než mu Michal stačil poděkovat, zmizel za dveřmi.

Michalovi spadl z hrudi obrovský balvan. Petra!! Láska jeho! Neztratil ji. Rozbalil si oběd. Byly tam voňavé rohlíky se zapečenou slaninou a sýrem. A teď už zbývá jediné. Vymyslet stejně nápaditý originální dárek pro Petru.

PUBLICISTIKA

VELKÉ VÝROČÍ

Je to vůbec možné? Je to uvěřitelné? **Padesáté číslo bulletinu Kruh!** Kdo za to může? Koho volat k zodpovědnosti? Mnozí z vás by jistě uměli ukázat prstem: Dušek!

Ano, je to on. Ale není to jenom on. V současné době má redakční rada již pět obětavých členů, pracantů, kteří na oltář Střediska – tedy nezištně a zadarmo – kladou svůj čas, aby prospěli dobré věci. V průběhu let dostal náš bulletin slušivější kabátek, výraznější obsah a pikantnější chuť. Ale možná by stálo za to, pro ty později narozené, připomenout, jak vlastně všechno začalo... Jednoho dne roku 2000 jsme si řekli s Lubomírem Macháčkem: Něco s tím musíme udělat... Pojďme k Petrovi Musílkovi do Chotěboře, ten měl nápad... A tak jsme jeli. U Petra jsme povídali a rokovali, jaká je škoda nakladatelství Kruh v Hradci Králové, které bylo po revoluci zlikvidováno. Jaká je škoda, že my, kteří jsme se pravidelně scházeli u šéfredaktora a našeho uměleckého guru Jana Dvořáka, už o sobě vlastně vůbec nevíme. A tak jsme to nakonec vymysleli. Lubor vyjednal záštitu oddělení kulturních služeb Krajské knihovny v Pardubicích, kde se nápadu na obnovení spisovatelského společenství hned iniciativně chopila Hana Cihlová, nakloněn nám byl i pan ředitel Petr Kárník. Nejprve jsme oslovili spisovatele pardubické a ustavili přípravný výbor, který pak zval ke spolupráci autory další. Všechny bývalé kamarády z Kruhu, na které si každý z nás vzpomněl. Jako první se k nám přidala nerozlučná trojice spolehlivých „z hor“ – Milan Dušek, Jirka Faltus

a František Uher. V prosinci 2001 byl ustaven výbor definitivní: Dušek, Jonáš, Krečmer, Musílek, Macháček, Pecháček, Uher, Vodička a já. Funkce tajemnice se ujala Hana Cihlová. Byla jsem jednomyslně zvolena za předsedkyni, třebaže jsem se takové funkci bránila. Od začátku jsem totiž tušila, co to bude obnášet...

Okruh spisovatelů kolem vzniklého Střediska rychle rostl. Nakonec jsme museli s ohledem na široký územní rozsah, zřídit tři autonomní oblasti: Pardubicko, Hradecko a Vysočinu. Oblast Hradecko v průběhu doby zanikla a místo ní bylo vytvořeno Orlicko. S přílivem nových a nových členů bylo ovšem nutné Hradecko obnovit – a toto členění trvá dodnes.

Literární činnost byla brzy propojena s činností dramatickou, výtvarnou a hudební, takže středisku přibýly i tyto sekce – v průběhu doby též sekce začínajících autorů a posléze i sekce organizační, v níž pracovali příznivci střediska. Vzhledem k tomu, že naše středisko vlastně navazovalo na nesmírně záslušnou práci východočeského nakladatelství Kruh, jmenovali jsme v roce 2003 čestným předsedou doc. PhDr. Jana Dvořáka, který byl nejen posledním ředitelem tohoto nakladatelství, ale po celá léta i jeho duší a hybnou silou. (Postupně jsme čestné členství udělovali i dalším našim zasloužilým kolegům – Marii Kubátové, Miloši Vodičkovi, Petru Chvojkoví, Jiřímu Frýzkovi, Lubomíru Humlovi...)

Středisko mělo brzy kolem stovky členů a také jeho činnost se rozvinula do neuvěřitelné šíře. Napadlo mě zastřešit naše společenské aktivity názvem Východočeský umělecký maratón. Tato akce v současné době probíhá celý podzim a v podstatě pokrývá většinu území Východních Čech. Členové organizace nevykazují jen bohatou vlastní publikační činnost, ale organizují i řadu společensko-kulturních akcí v regionu: besedy, literární večery a čtení, divadelní představení, odborné přednášky, literární i výtvarné soutěže, křty knih, vernisáže, autoři vystupují v pořadech pro rozhlas a televizi, publikují v denním tisku, píší recenze a odborné texty, účastní se práce v nejrůznějších porotách, organizují periodicky se opakující koncipované akce (Dny poezie Broumov – V. Kopecká, Laskavé večery a Literární čajovny ve Slatiňanech – Z. Jirásek, Večery múz Pardubice – výtvarná sekce (D. Javoříková), kavárna U notáře v Havlíčkově Brodě – L. Vondrák, V. Smejkal vydává Newsletter v Lanškrouně a v poslední době se přidal i velmi obětavý Václav Franc se svou iniciativou autorů Jičínska (bulletin Čaj, soutěž Rehečská slepice atd.)

Bezesporu největší zásluhou je ovšem nezištná práce pro knihovny a školy, kde autoři pořádají nejen jednotlivé besedy a čtení, ale i takzvaná „řízená čtení“, která se setkala s velkým ohlasem, jak u dětí, tak u pedagogických pracovníků, jimž značně usnadňuje obtížný úkol „dovést mládež ke čtenářství“.

Ovšem nezůstalo jen u Maratónu. Vysnila jsem si, že začneme vydávat vlastní bulletin. Na námitku, že nikdo z nás nemá s takovou prací zkušenosti (ani já ne), jsem vyrobila první číslo na koleně, za výtvarné podpory mého muže. Nikdo si

nedovede představit, jak dopadlo. Nebylo kdovíjaké, ale bylo. Druzí si nejspíš řekli: Tohle bychom fakt zvládli lépe – a tak Milan Dušek s Jirkou Faltusem slíbili, že to zkusí. A opravdu to zvládli mnohem líp! Milan Dušek hned od začátku zapojil do práce i svoji rodinu (syn Míla se stal naším dvorním fotografem a snacha Erika dobrou duší, která vždycky vypomůže, kde je právě třeba). František Uher se ujal recenzí a posléze redakční rada nabyla podoby dnešní, kdy stávajícím členům pomáhá ještě Věra Kopecká a Jiří Lojín.

Obdobné to bylo i s naším vlastním Kdo je kdo, s webovými stránkami, sekci začínajících autorů, vydáváním prvotin, sborníků atd.

Protože jsme se všichni snažili do práce zapojovat především své nejbližší (rodina Hrabincova, Duškova, Černošova) a dobré přátele (Lenka Kadlecová, Petr Zadníček, Irena Burešová, Michaela Matoušková, rodina Kulakovských aj.) vytvořil se postupně stmelný, tvůrčí a opravdu dělný kolektiv.

První www. stránky – www.spisovatelevc.cz – spatřily světlo světa v roce 2008. Jejich autorem byl můj syn Jiří Hrabinec jun. Zkusili jsme též internetový časopis (Elipsa – L. Macháček). První sborník z prací členů střediska nám vydala Krajská knihovna v Pardubicích z iniciativy Lubomíra Macháčka, editorem všech dalších, ilustrovaných našimi členy, je můj manžel, Jiří Hrabinec. V letošním roce vyjde již sborník devátý. Tradiční velkou akcí se také staly křty tohoto sborníku v Přelouči.

Začínajícím autorům, tedy našim následovníkům, věnujeme pozornost skutečně velkou. Prvním stupínkem práce s nimi je pořádání literární soutěže Pardubický pramínek a literárně-výtvarné soutěže Střípky (H. Cihlová ve spolupráci s Krajskou knihovnou v Pardubicích). Mezi vítězi pak vybíráme talenty, které zapojujeme do práce naší literární sekce. Ta pro ně pořádá nejen literární dílny, besedy, autorská čtení a semináře spojované s recenzemi vlastních pokusů (H. Cihlová), ale těm nejtalentovanějším přiděluje i konzultanty z řad renomovaných spisovatelů, kteří pak své svěřence vedou k publikování v bulletinu Kruh, ve veřejných sdělovacích prostředcích, v našich sbornících – některým z nich jsme vydali i prvotiny. (Alina Kulakovská, Hana Eva Mayerová (editor Jiří Hrabinec), Julie Miletínová – editor Jiří Faltus).

Co já? Žasnu. A tetelím se štěstím, že dítěti, kterému jsme s docentem H. vdechli život, se díky našim následovníkům tak daří. **Padesáté číslo!**

Prosím ovšem všechny, kteří v bulletinu Kruh publikují i ty, kteří ho čtou, aby nezapomínali: Kdyby nebylo nakladatelství Kruh a jeho duše doc. Jana Dvořáka, nebylo by Střediska východočeských spisovatelů. Kdyby nebylo Musílka, Macháčka, Vodičky, Jonáše, Cihlové... a mohla bych pokračovat výčtem dalších desítek jmen – nebylo by bulletinu Kruh ani dalších perliček, navlékaných na ten náhrdelník založený Janem Dvořákem. Nebylo by sborníků každoročně redigovaných doc. Hrabincem, nebylo by prvotin, nebylo by líhně nových talentů (a že se nám jich za těch 17 let urodilo!)

Vás, kteří přicházíte po nás, tedy prosím: Navlékejte dál na ten perlový náhrdelník. Nezavazujte! Vždyť třeba stále ještě se někde kutálí bezprizorná východočeská perlička, kterou je třeba nalézt a pomoci jí...

Možná se teď sami pro sebe ptáte: Má tohle všechno v naší době, která si neváží umění, vůbec nějaký smysl? Má smysl ta nepatrná stopa, která tu po nás zůstane? A já se ptám: Má smysl Armstrongova stopa na Měsíci? Má smysl lidský život vůbec?

Myslím si, že nejhlubším smyslem života člověka je unést vlastní lidství. A unést ho důstojně...

Zdá se vám, že jsem u příležitosti padesátých narozenin Kruhu zbytečně patetická a z nezištné spolupráce hrstky lidí, kteří se mají rádi, senilně dojatá?

Tak ať!

Marcella Marboe

PŘEDSTAVENÍ NOVÉHO ČLENA KLUBU STŘEDISKA MILANA DRAHOŠE

Autor o sobě

Narodil jsem se 21. 1. 1950 v Pardubicích. Po základní škole absolvoval OU stavební.

Oženil se v r. 1972. Narodily se nám dvě děti.

Pracoval jsem jako dělník ve VCHZ – Semtín. V r. 1979 jsem utrpěl těžký úraz obou očí.

Básničky skládám už od základní školy. V pubertě jsem se zaměřil hlavně na milostné básně. Po zapojení do pracovního procesu nebyl na básničky čas.

Po úraze mi trvalo několik let, než jsem se s mým zdravotním stavem smířil. Až po vstupu do Tyflocentra Pardubice jsem se znovu začal poezií zabývat. Publikoval jsem své básně v časopisu Kukátko.

V současné době mám za sebou vydání dvou knih. První je pro dospělé – „Člověk to je záhada“, druhá pro děti o léčivých bylinkách „Rostou všude kolem nás – Jak dobře bylinky znáš?“. Tato kniha je zajímavá tím, že si děti jednotlivé byliny vymalují a knihu dotvoří. V tomto pojetí připravuji třetí knihu o zvířátkách. Také uveřejňuji básničky ve Sjednocené organizaci nevidomých a slabozrakých v časopisu Maják. Příležitostně vystupujeme na různých kulturních akcích pořádaných touto organizací. Psaní mě stále baví a jsme rád, že mohu rozdávat radost a že se mé básničky líbí.

Milan Drahoš

Telefonní budka

I v naší ulici ji máme,
krčí se mezi paneláky,
potrava vandalů, pisoár
pro psy, taky, kasička
zloděje, když nebrání
ji telefonní karty.
Kousíček naděje, pro lásky,
Co z poupěte se rodí,
pro jiné konečná,
tak jak v životě to chodí.

Někomu je zas zpovědnicí,
bez kněze, jen tak na ulici.
Při bouřce, kdo je bez deštníku,
ten schová se v ní a má kliku.
Pomalu se ale ztrácí,
ty symboly zašlých časů.
Jak staré stromy, co se kácí,
když ztratí šarm a svoji krásu.

Telefonní budky, i vy jste naše mládí,
teď v kapse mobil zvoní,
přesto vás máme rádi.

Strážci času

Po staletí tady stojí,
možná i víc.
Ti strážci Labe a Pardubic
koruny pyšně zvedají své k nebi,
mohutné kmeny, kterými se chlubí.
Jsou krásné stromy, ty pardubické
duby.

Po staletí už tu stojí,
jak hradba vozů
připravená k boji.
V létě lavičkám dávají svůj stín,
ve větvích ptákům místa pro hnízda.
Ty lavičky znám,
moc dobře o nich vím.
Jsou skromné a tiché
se svým tajemstvím.

Maminko, mámo, ty nožičky tak bolí,
jsem vzlykal kdysi, jak by to bylo
dnes.
Teď tady sedím, šedé vlasy, s holí,
a šeptám k dubům – ty nohy, zase
bolí.

Věčná krása

Viděl jsem kdysi práci skláře.
S píšťalou v ruce tento pán
Vyfoukal ze skla krásný džbán.
Z beztvaré hmoty, jen vzduchem
z plic,
postavil džbánek, neřekl nic.

Napil se piva v žáru pece.
Očima pohladil ten džbán
a pak se zasn timer, nebyl sám.

Jak ze života věčné scény
má tento džbánek půvab ženy.
Rozkošné křivky, štíhlý pas,
prostorné boky, žádný kaz.

Ten sklář to uměl, vždyť byl z Čech,
a ani trochu nepřezenu,
že při práci myslel na svou ženu,

VZPOMÍNKA NA LITERÁRNÍ OSOBNOST

Před 140 roky se narodil Josef Kejdana (1877–1928), zapomenutý spisovatel a podporovatel české menšiny v severovýchodních Čechách

Narodil dne 17. května 1877 v Hořenicích (Heřmanice-Hořenice) v domě č. p. 24 v rodině malorolníka u Jaroměře. Brzy však zemřel jeho otec a vlivem tíživé existenční situace musel se svou matkou již v pěti letech opustit rodný statek a přestěhovat se do nedaleké Jaroměře, kde Kejdana chodil do obecné a měšťanské školy. I po mnoha letech vděčně vzpomínal na zdejší výborné učitele Antonína Nohu a Vojtěcha Boháče, a zejména na pedagoga Krulicha, který v něm podnítl vlastenectví. Za velmi obtížných hmotných podmínek získal středoškolské vzdělání na německém reálném gymnáziu v Trutnově. V roce 1894 v necelých 17 letech odešel do Prahy, kde pracoval jako úředník (pokladník) v Ringhoferových a později ve Škodových závodech.

*Josef Kejdana ve 20. letech
20. století jako Sokol
(Archiv Stanislava Volfa)*

Jako literát, dnes bychom řekli „kritický realista“, povídkář těžící své náměty z rodného venkova, především z Jaroměrska, zachycuje místní kolorit a tehdejší sociální skutečnosti venkova. Svě obrázky doplňuje zkušeností získanou ve městě, a to především z prostředí městské inteligence a podnikatelů. Ve svých prózách, jako například *Bez maminky* (1923), *Matčin hřích* (1904), *Bezdětná* (1906), *Evangelička* (1906), *Doktor Petřík* (1906), *Na proklatém gruntě* (1920), *Šílenci* (1903) jejichž děj umístil do okolí Jaroměře, konkrétně do Hořenic, Dolan či Semonic, vrší historie i několika generací a rodů, nedbaje však logiky děje a charakterů. Podle historiků Evy Taxové a Ondřeje Vašaty jsou Kejdanovy prózy plné otřesných mileneckých a manželských tragédií (*Šílenci*, *Na proklatém gruntě*) nebo osudných generačních roztržek, kdy se zpanštělý, městem zkažený syn proviňuje na prostých rodičích (*Doktor Petřík*, *Matčin hřích* aj.) Povídky byly poprvé vydány na počátku 20. století a ve 20. letech se u smíchovského nakladatele Jana Kotíka dočkaly souborného vydání celkem v sedmi svazcích (1906–1923). Historik trutnovského muzea O. Vašata připomněl v 54. čísle sborníku *Rodným krajem* z června 2017 Kejdanovu sympatickou vlasteneckou iniciativu jako dlouholetého podporovatele české menšiny v pohraničí, zejména po vzniku Československa. Záslužně se totiž úspěšně angažoval při stavbě menšinové školy ve Velké Bukovině u Chvalkovic, slavnostně otevřená už 31. května 1925. Byl též agilním členem a organizátorem Československé obce střelecké. Z nové bukovinské školy se Josef

Kejdana příliš dlouho netěšil. Dne 11. června 1928 totiž v rodných Hořenicích v domě č. p. 18 náhle zemřel. (Citovaný Lexikon české literatury 2/II K-L z roku 1993, asi mylně uvádí místo Kejdanova úmrtí Prahu.) Pochován byl na hřbitově v Jaroměři za početné účasti obyvatel z Jaroměřska a Královédvorská. Jeho hrob se zde nalézá dodnes, jak uvádí O. Vašata v citovaném článku. Kejdanova památka byla v rodných Hořenicích důstojně připomenuta dne 21. srpna 1932, kdy na průčelí domu č.p. 18 mu byla odhalena pamětní deska, jejímž autorem je sochař Josef Bílek z Hořic (1896–1978). Pamětní deska, kterou věnovala Československá obec střelecká, byla za druhé světové války pečlivě uschována a nyní se očekává, že se snad najde vhodná příležitost opět ji vrátit na průčelí domu č.p. 18 v Hořenicích, aby nadále připomínala tohoto významného rodáka, českého prozaika a zasloužilého menšináře z nedalekých Hořenic u Jaroměře.

Jiří Uhlíř

FOTO PAMĚTNÍ DESKY J. K.

PODZIMNÍ MARATON – v pořadí už třináctý SLAVNOSTNÍ ZAHÁJENÍ PODZIMNÍHO MARATONU

PÁTEK, 6. ŘÍJNA 2017 HISTORICKÝ SÁL RADNICE V PARDUBICÍCH

Než došlo k samotnému zahájení slavnostního shromáždění, předsedkyně SVČS se odebrala za primátorem města Pardubice Ing. Martinem Charvátém (pracovně zaneprázdněn), aby mu předala jménem šéfa vydavatelství OFTIS

v Ústí nad Orlicí Ing. Karla Kábrta dar – dřevěnou kazetu v podobě knihy a v ní uloženou sbírku KRAJINA DUŠE, což je výbor z básní Marca Chagalla.

Zahájení maratonu v historickém sálu radnice

Asi 35 přítomných si vyslechlo úvodní hudební vložku studenta konzervatoře v Pardubicích a poté se ujala slova předsedkyně SVČS pani Eva Černošová, která uvítala našeho hosta pani Mgr. Hanu Štěpánovou, krajskou radní, jež má na starosti kulturu, a pochopitelně všechny, kteří na setkání přijeli. Poděkovala všem, kteří se pod vedením paní Hany Cihlové zasloužili o přípravu sálu a shromáždění organizačně zajišťovali.

Sympatická Hana Štěpánová nám představila svoji úlohu ve své funkci a hovořila o poměrně těžké situaci v oblasti kultury, zvláště pokud jde o její financování, poděkovala středisku v čele s předsedkyní Evou Černošovou za nezištnou práci při pořádání besed a setkání se čtenáři s důrazem na mládež a s politováním konstatovala, že v dnešní době se stala i kniha spotřebním zbožím. V závěru popřála další úspěchy v literární práci a slíbila veškerou možnou pomoc. Lze konstatovat, že svá slova potvrdila už tím, že finančně podpořila vydání letošního našeho sborníku, který bude křtěn v Přelouči 19. října.

Poté došlo k autorskému čtení dvou našich vybraných členů.

Nejprve vystoupil se svými básněmi z lékařského prostředí básník Jindřich Tošner, povoláním lékař.

Po druhém výtečném hudebním vystoupení Filipa Kudeláka, žáka konzervatoře v Pardubicích, četla své dvě úsměvné povídky jubilantka Libuše Šindlerová, povoláním pracovnice Městské knihovny v Hradci Králové.

Oběma vystupujícím byl odměnou spontánní potlesk přítomných.

Spisovatelka Marcella Marboe všechny přítomné pozvala do Přelouče na křest sborníku SVČS a současně na křest druhého dílu své knihy o docentu H.

V závěru předsedkyně Eva Černošová sdělila, že považuje 13. ročník podzimního maratonu za zahájený a popřála všem akcím úspěch, jmenovitě uvedla Přelouč, Pardubické Střípky, Broumovské dny poezie a další, včetně zakončení maratonu v Hradci Králové 2. prosince.

Věra Kopecká, Dimana Ivanová a Sergej Šelkovyj

19. října 2017 byla akce v Přelouči. Už tradičně proběhla v sále historické Městské záložny pod patronátem starostky města Ing. Ireny Burešové.

Mimo slavnostního křtu už devátého sborníku SVČS „25 východočeských autorů o cestách a cestování“, byla pokřtěna kniha Marcelly Marboe „Utrpení docenta H. aneb jak (ne)zvládnout manželku a jiná zvířata. Díl II. Aktivní rezistence.“

V rámci pořadu vystoupila básnířka Věra Kopecká se svými hosty, kteří budou ozdobou Dnů poezie v Broumově. Šlo o básníka Sergeje Šelkového z Ukrajiny a Dimanu Ivanovou z Bulharska.

Literární program vyšperkovaly svými hudebními vystoupeními mladičké žákyně umělecké školy v Přelouči.

Zahájení provedla Mgr. Eva Černošová, předsedkyně SVČS. Uvítala přítomné, zvláště naše hosty, poděkovala starostce Ireně Burešové, za její podporu, informovala účastníky setkání o programu. Poté pozvala na jeviště Věru Kopeckou a její hosty. Přednášela jejich básně v češtině, Dimana Ivanová a Sergej Šelkovy ve svých rodných jazycích. Poslední jmenovaný se už zúčastnil předcházejících Dnů poezie v Broumově a po návštěvě tamního kláštera napsal báseň Klášterní knihovna.

Poté předsedkyně vřelými slovy uvedla křest její knížky. M. Marboe zkušeně přečetla ukázkou a došlo k samotnému křtu, jež provedla paní Michaela Matoušková, starostka v Řečanech nad Labem.

Následně vystoupil na jeviště Jiří Hrabinec, editor sborníku se svými dvěma pomocnicemi, Evou Černošovou a Alinou Kulakovskou, které po jeho stručné charakteristice sborníku, četly vybrané ukázky. Na sborník si tentokrát menší částkou přispívali samotní autoři, ale větší část sponzorovaly Mgr. Kulakovská, Ing. Lenka Kadlecová, a Mgr. Hana Šepánová, krajská radní, což je třeba velice ocenit zvláště v těchto dobách, kdy stát se chová ke kulturní oblasti dost macešsky.

Křest sborníku provedla paní Irena Burešová, starostka Přelouče, spolu s předsedkyní SVČS Evou Černošovou

Křest Docenta H. II. Autorka knihy a Michaela Matoušková, starostka Řečan nad Labem

18. DNY POEZIE V BROUMOVĚ

Jak už se stalo tradicí, sjeli se ve dnech 20. října do Broumova básníci nejen z Čech a Moravy (celkem 19) a Polska (21), ale také ze Slovenska(4) a o několik dní dříve přijela i bulharská básnířka a překladatelka Dimana Ivanová z Varny a z Charkova přijel ukrajinský básník Sergej Šelkovyj.

Autory z Bulharska a Ukrajiny jsem představila 18. 10. na besedě v knihovně v Novém Městě nad Metují. Před tím jsem jim však nabídla alespoň v krátkosti poznat toto a také další město východních Čech – Náchod. Následující den jsme se zúčastnili významné akce Střediska východočeských spisovatelů v Přelouči, jakou je křest sborníku východočeských autorů tentokrát o cestách a cestování. Tam hosté rovněž přednesli ukázky ze své tvorby.

Oficiální zahájení festivalu bylo 22. října odpoledne. V dopoledních hodinách mu předcházely dvě souběžné besedy na gymnáziu v Broumově. Na jedné byla Dimana Ivanová, Antoni Matuszkiewicz, polský básník, a Vlado Petrovič ze Slovenska. Na druhou jsem byla se Sergejem Šelkovým a Beátou Kuracinovou ze Slovenska. V jedenáct hodin jsme se pak společně představili žákům Broumovských škol na setkání ve freskovém sále Broumovského kláštera. Beseda s dětmi druhých tříd se konala na ZŠ Masarykova s paní Halinou Kuropatnickou z Polska. Besedy jsou již tradiční součástí festivalu a jsou dobře přijímány jak učiteli, tak mládeží.

Na zahájení festivalu v Broumovském klášteře přišel pozdravit účastníky starosta Broumova ing. Jaroslav Bitnar a za Vzdělávací a kulturní centrum klášter

Broumov paní Libuše Růčková, za organizátory Polsko-českých dnů křesťanské kultury paní Tereza Bazala. Na večeru zazněly verše zúčastněných básníků v šesti slovanských jazycích. Večer zpěvem a hudbou doprovodila Beáta Kuracinová. Všichni přítomní autoři obdrželi sborník 18. dnů poezie s názvem Našlapování v podzimním listí a čeští autoři také sbírku veršů Sergeje Šelkového v překladu do češtiny. Polští autoři si pak mohli vybrat jinou knížku.

Po ukončení pořadu jsme se všichni přesunuli na večeri a ubytování do Obecního domu v Křinicích.

Ve 20 hodin jsme se sešli v sále domu na vernisáži poplenérové výstavy z mezinárodního interdisciplinárního plenéru v Sokolci a po ní se už konala první tvůrčí dílna.

I sobotní dopoledne bylo pracovní. První část byla věnovaná přednáškám o interpretaci poezie, zejména o přednesu (moje přednáška s praktickými radami autorům) a překladu – přednáška Dimany Ivanové, která se překladu věnuje profesionálně. V druhé části dopoledne se uskutečnila další tvůrčí dílna. Nejlepší práce z obou dílen budou zařazeny do následujícího sborníku nebo samostatné knihy. Po krátké odpolední přestávce jsme všichni odjeli do Mieroszowa, kde jsme se na pozvání Centra kultury v Mieroszowě zúčastnili vernisáže výstavy obrazů z malířského plenéru v Křinicích a kde jsme se také pořadem z poezie přítomných autorů představili polské veřejnosti. Byli jsme velice vřele přijati a pohoštěni.

SPOLEČNÉ FOTO Z BROUMOVA

Večer byl věnován prezentaci prací z dílen a informacím z literárních klubů a organizací.

Po celou dobu probíhalo setkání ve velmi příjemné, tvůrčí a přátelské atmosféře. Nováčci na našem festivalu, kterých bylo letos více než jindy, se dobře včlenili mezi ostatní. Myslím, že většina autorů odjížděla s dobrými pocity, navázala nová přátelství, získala nové informace a kontakty.

Chtěla bych jménem všech účastníků poděkovat sponzorům, kteří nám svým finančním vkladem pomohli vytvořit lepší podmínky. Byli to: Královéhradecký kraj, Město Broumov, Vzdělávací a kulturní centrum klášter Broumov, Obec Křínice a Centrum kultury v Mieroszwowě.

Věřím, že se nám společnými silami podaří udržet tuto tradici ještě dlouho živou, neboť poezie je v našem životě třeba.

Věra Kopecká

OHLASY A RECENZE

UTRPENÍ DOCENTA H. POKRAČUJE

S prvním dílem knihy východočeské spisovatelky Marcelly Marboe se čtenáři mohli seznámit už před rokem. Pro ty, které zaujalo líčení života, spojeného s docentem H., rodinou a s rozmanitými tvory, je jistě dobrou zprávou, že jeho pokračování je už na světě. Jaká nová utrpení autorka pro svého manžela připravila?

I když název může vést k domněnku, že docent H. je hlavní postavou knihy, není tomu tak. Autorka mu přisoudila skromnou roli symbolického arbitra, ke kterému se v duchu obrací s řečnickou otázkou „co tomu docent H. zase řekne“, a levné pracovní síly, která sice brblá, ale dobrovolně vykonává otrocké práce. Jeho utrpení není však tak vážné, dokonce ani z pohledu muže. Pomineme-li skutečnost, že potěšení ženy je pro muže velkou satisfakcí, je pocit z vytvořeného díla tak uspokojivý a vítězný, že všechna příkoří jsou okamžitě zapomenuta a zůstává čirá radost, podpořená otupujícím účinkem endorfinů. Utrpení – nejen docenta H. – se pak přesouvá do polohy, vhodné pro začlenění do historek, určených pro pobavení přátel při skleničce vína.

Podobným způsobem je koncipovaná kniha Marcelly Marboe. Skládá se z drobných příběhů, ze kterých vlivem filtru časového odstupu vyrchaly negativní emoce, a zůstalo jen to, co dýchá klidem a laskavostí. Taková je lidská přirozenost. Naštěstí. *Utrpení docenta H.* je především kniha určená pro pobavení a autorka při jejím psaní očividně myslela na své přátele, kteří ji budou číst. Podstatou účinku jejího humoru je totiž určitá zainteresovanost čtenáře. Buď osobní známost s autorkou, nebo vžití se do situací, které popisuje.

Každý, kdo někdy choval nějaké zvíře či vychovával dítě, nemá nouzi o historiky, často jsou si zhruba podobné. Umění vyprávění je to, co dokáže z fádního líčení udělat dobře vypointovaný příběh a autorce se rozhodně nedá upřít, že vyprávět dokáže. Je potřeba ocenit, že se Marcella Marboe nesnaží o vtipnost za každou cenu, takže místo křečovitého vtípkování zvolila spíše laskavé líčení příhod nabitých vlastní komikou. Samozřejmě, můžeme se ptát: co je vtipného na slepicích, které místo pohodlného kurníku hřadují na větvích stromů? Co je vtipného na záchraně zraněného ptáka nebo podvyživených ježčat? Jak jsem se už zmínil – pro jedny představa, jak se jejich kamarádka Marcella snaží bidlem shodit opeřence z jejich postu, jiným úsměv na tváři vyvolá vzpomínka, jak sami ošetřovali a vypiplali nějakého ubohého tvora. Kamenem úrazu je samozřejmě skutečnost, že ne všem čtenářům jsou všechna témata blízká, čímž pro ně vznikají v textu hluchá místa.

Silnou stránkou Marcelly Marboe jsou dialogy. Dokáže řečí spolehlivě rozlišit charakter postavy, jednoduše ji vymodelovat pomocí několika slov. A přestože se zmiňují o dialogu, asi nejlepší je monolog, který vede Mireček a v němž shrnuje prakticky celý svůj život. To, že má jeho vyprávění poněkud sladkobolný tón, nemůžeme vyčítat autorce, odpovědnost nese sám Mireček, který chce trochu lacině zapůsobit na každou ženu. Proud Mirečkových slov trochu připomíná vnitřní monolog Hrabalových hrdinů a také jejich pestré a nezvyklé osudy.

Pohodové a úsměvné vyprávění končí ve chvíli, kdy se začne týkat myslivců. Autorka ale nenamířila své nesympatie proti všem – jak jim říká – „zeleným mužíčkům“. Jen proti těm, kteří střílí na všechno, co se hýbe. Touha zabít cokoliv, byť by to byl sousedovic pes, nemá s myslivostí nic společného.

Se zvířátky jako hlavním tématem si autorka donekonečna nevystačí, musí se zapojit rodina i přátelé. Tím se základní téma rozměňuje, avšak zároveň poněkud zpestřuje. Zdůrazňuje autobiografické rysy knihy, pevněji ji zasazuje do konkrétního prostředí a konkrétní doby.

Druhý díl *Utrpení docenta H.* s podtitulem *Aktivní rezistence* se od prvního liší nepatrně. Hlavním tématem zůstává život na vesnici, zvířata a rodina. Autorka vypráví s lehkým humorem, záměrně bez hlubších psychologických vhlédů do situací či postav. V tomto díle se však nevyhýbá vážnějším námětům, která sice pro někoho mohou působit rušivě, podle mého názoru však knihu obohacují. Marcella Marboe neváhala zařadit ani vsuvky s poetickým nábojem, jimiž mimo jiné vyjadřuje lásku ke kraji, v němž žije. Přecházení od jednoho tématu k druhému působí poněkud nesourodě, kniha je však vyvážená bohatým a barevným jazykem, prozrazujícím zkušenost autorky a její kultivovanost. I když čtenáři nemusí být všechny příhody rodiny docenta H. blízké, většina z nich potěší a pobaví.

Jiří Lojín

(Zveřejněno na www.vaseliteratura.cz)

Z NOVÝCH KNIH

Po literárně suchém létu se urodilo. Z prostorových důvodů věnujeme v Kruhu pozornost výlučně knihám členů Střediska, ale každé pravidlo si občas žádá výjimku. Nakladatelství Oftis, dlouhé roky tisknoucí náš bulletin, pro mnohé domovský přístav, vydalo ve znamenité úpravě poezii Marca Chagalla, nazvanou **KRAJINA DUŠE** (2016, 80 str., s básníkovými ilustracemi). Chagallova námětově pochmurnější poetika stojí za pozornost.

Sborník **ŘEKA ÚSVITU** (Almanach české poezie 2017, sest. V. Stibor, 215 str.) přesahuje rozsahem, šíří záběru a zejména kvalitou každoroční titul Nejlepší básně (toho kterého roku), třebaže taktéž strádá rozdílnou úrovní příspěvků, což je osudem sborníků. Z našich členů se představili E. Černošová, V. Kopecká, Z. Líbalová, L. Matysíková a M. Vídenský.

Na pokraji zájmu stojí v současnosti dětská literatura. Zájem o četbu je třeba pěstovat jako vzácnou květinu. Konkrétně zájem o poezii. Najděte však dnes básničku v Mateřídoušce nebo Sluníčku! Trvale se poezii pro děti věnuje Jiří Faltus. Posledním vkladem do početné kytice je kniha **VEJDI BRANKOU ZA HÁDANKOU** (Agentura Kriegl, 2017, 84 str., il. Andrea Popprová). Veršované hádanky jsou rozděleny do pasáží, věnovaných běžným životním atributům, nenápadná didaktičnost vychází vstříc dětskému světu poznání. Předností půvabné a neobyčejně nápadité knihy je vtip, úsměv, pohoda. Ani fantazie nepřijde zkrátka. I dospělý čtenář se možná kratičce zamyslí nad důmyslnou otázkou *jaký bude suchý zip, až zmokne*.

Antonihho Matuszkiewiczze známe jako pozoruhodného básníka zásluhou překladů Věry Kopecké. Namátkou: Nade mnou hluboké nebe, Cesta do posvátného háje, Ultima tholen. I mistr tesař se však někdy utne. Ve sbírce **BÁSNĚ O ZEMI A NEBI** (Kludzko 2017, 112 str.) několik básní zaujme, celek však postrádá hlubší rozměr, působí ploše, poezie degradovaná na náboženský traktát autorovu tvorbu devaluje. Další překladatelské úsilí V. K. přineslo poezii rusky i ukrajinsky píšícího Sergeje Šelkového ve sbírce **PODZIMNÍ HORIZONT** (Kopecká, 2017, 78 str.) Jeho tvorbu charakterizují zamýšlení nad životem s jeho prosluněnými pláněmi i stíny. Básník odívá verše do pastelových barev, do tichých poznání vklíněných v mračnech, připomínají však svěží jitra, které nakusuje krajíc dobrého dne.

Vlastní tvorbu prezentuje V. K. ve sbírkách **KRAJINA V OBLACÍCH** (Kopecká, 79 str., 2017) a bilingvní, dokonce trojjazyčná **NADE MNOU HORA JEŠTĚD** (nakl. Majdan, Charkov, 2017, do ruštiny a ukrajinštiny přel. Sergej Šelkovyj). Čteme *//Uprostřed deště//vysypu do záhonů slova//Vzklíčí verš//*. Ve skutečnosti to tak prosté není, klíčící verš potřebuje vláhu, musí dorůst, dozrát, vykvést. V. K. je pilnou zahradnicí na rozměrném lánu poezie, chytá *//okamžik prchavý//*

uvízlý v síčce dní// a adekvátně //odhaluje//vrcholky//touhy/. Jako kdyby psala vyznání milované končíně.

Do historie opětovně nahlédl Miroslav Skačáni příběhem **I ON JE HRDÝ NA STALINA** (bez vydavatele, 174 str.) Zabývá se tematikou, známou z řady rozdílně kvalitních a odlišně věrohodných knih literatury faktu, nahlíží na konkrétní události se zacílením na psychologii prostředí i psychologii omezeného počtu osob, v čemž spočívá přednost knihy. Pozornost čtenáře není rozměňována stíny vedlejších postav. Nutno podotknout, že se nejedná právě o rozverně čtení, ale život jako kompaktní přírodní úkaz také není jen prosluněnou pěšinou v kvetoucích lukách. Přináší postuláty někdy obtížně pochopitelné, zdánlivě černobílé, pokud neznáme nebo si neuvědomujeme hlubší souvislosti, tvořící pavučinu na mapě dávného času.

Z jiného kalichu nalévá průzračnou vodu (vyvěrající z pramene na vlastní zahrádce) Marcella Marboe pokračováním rodinného vaudevillu **UTRPENÍ DOCENTA H.** s podtitulem **Díl II. Aktivní rezistence** (Oftis, str. 288, 2017, il. Olga Hrabincová). V textu čteme *//nějak jsme tu všichni zestárlí//*. Postesknutí nad plynutím času je patrně nezáměrným stavebním kamenem druhého dílu úsměvného vyprávění, které dostává lehce odlišné parametry, stále je však plachetnicí plující se vztyčenou plachtou po hladině hřejivých lidských vztahů. Kdyby jen to, bylo by to dost. Na podstatě nic nemění skutečnost, že se jedná o vztahy manželské.

František Uher

PARDUBICE VRAŽEDNÉ

Lidská psychika má stále svá temná zákoutí, která současná psychologie dokáže popsat z různých úhlů a pomocí řady teorií. Člověk však zůstává panoptikem nej-různějších úchylek a normální jedinec snad ani neexistuje. Často si tuto skutečnost ani neuvědomujeme, ale jsou knihy, které nám to čas od času připomenou. Svě k tomu má co říci i nová detektivka Lubomíra Macháčka *Pokušení s Kolombínou*.

I kdybychom připustili existenci normálního člověka, pro detektivku je takový jedinec naprosto nepoužitelný. Co s ním a jeho fádním životem? Pro detektivku je důležitá oběť, vrah a detektiv. Každá z těchto postav musí být nějakým způsobem výjimečná, její chování a myšlení se musí vymykát průměru, obvykle bývá pronásledována svými soukromými démony.

Pokušení s Kolombínou úzce navazuje na předchozí Macháčkovu knihu *Odložené hříchy*, a to nejen postavou hlavního hrdiny komisaře Madlenky. Samozřejmostí u Lubomíra Macháčka je i to, že se detektivka odehrává ve stejném prostředí, a přestože konkrétně toto město nejmenuje, nepochybně jde o Pardubice, kam situoval většinu svých literárních děl. Čtenáři tak mohou jen doufat, že Macháčkovy

Pardubice nebudou hned tak zcela vyvražděny a zůstane v nich dost potenciálních obětí pro další detektivky. A obětí je v *Pokušení s Kolombínou* skutečně dost.

Lze říct, že podstatnou část knihy tvoří ne-kriminální složky, spojené se soukromým životem Viktora Madlenky. Jeho vztah k matce Žofii, k bývalé manželce Kristýně a v neposlední řadě i ke starému psovi Ferdovi. Macháčekův detektiv nežije v izolovaném světě, naplněném jen prací při luštění záhad, ale ani nebojuje s démony, vyvolanými blízkostí zločinu. Madlenka je chlap ve věku, kdy se muž ohlíží za svým dosavadním životem a počítá ztráty. Přesto, že si velmi dobře uvědomuje, na čem ztroskotalo jeho manželství, nedokáže se od náročné práce zcela oprostít.

Pro detektivky Lubomíra Macháčka jsou charakteristické dialogy, jednoznačně dominující nad popisnými částmi textu. Dialogy posouvají děj, vysvětlují záhady, uvádějí na pravou míru i stopy z minulosti. Oživují knihu, ale působí obtíže při charakteristice jednotlivých postav. Do podrobnějšího zkoumání Madlenkových spolupracovníků však autor nezachází, čtenář se o jejich soukromí nic nedozví, i když by to možná bylo zajímavé. V rámci rozumného rozsahu knihy to ale schůdné není, je tedy zcela v pořádku, že se do této oblasti autor nepustil. Zůstal soustředěný jen na hlavní postavu komisaře, všichni ostatní, byť popisováni optikou nezávislého vypravěče, se vždy projevují pouze za Madlenkovy přítomnosti. Svět detektivky *Pokušení s Kolombínou* zůstává pouze jeho a není náhodou, že se stal nositelem všech autorových autobiografických rysů právě on. Samozřejmě, že se Lubomír Macháček nesnažil svého hrdinu vytvořit podle svého obrazu, spíš ho staví do některých situací, které sám zažil.

Nápadným rysem detektivek Lubomíra Macháčka jsou jména jeho postav. I „Madlenka“ je poměrně raritní jméno, první oběť – Ctirad Chrobák – evokuje cosi nemotorného, bezmocně ležícího na zádech. Dvojice doktor/technik – Kryštof/Hádek – působí v jejich spojení lehce komicky, zatímco Rulík (či Rulíková z knihy *Odložené hříchy*) má poněkud jedovatou příchut.

Knihy Lubomíra Macháčka *Pokušení s Kolombínou* je dalším „kouskem“ do skupiny typických českých detektivek, vyznačujících se spíše atmosférou než akcí. Autor vyniká vytříbeným jazykem, ale nenechává se unést k nemístné košatosti, která by působila v daném žánru nemístně. Téma, zpracovávající psychické úchytky, a zejména ty sexuální, je přitažlivé a zavádí čtenáře do světa, který je sice díky větší otevřenosti společnosti známější, ale ne všem a do hloubky. Zápletka nemá logické mezery, autor hraje se čtenářem poctivou hru, ale napětí dokáže udržet až do konce. Důležité je i závěrečné shrnutí, osvětlující méně zkušenému či nepozornému čtenáři okolnosti zločinů, které se v knize staly. I když se nejedná o rozsáhlý kriminální román, sledující velké množství vedlejších dějových linií, není kniha jen „čistou“ detektivkou, ale určitou sondou do psychiky osamělého staršího muže, který sice není nijak vykořeněný, ale touží po něčem víc, než

jen po zodpovědnosti za dům a starou matku. Autor nabídl ve své knize nejen detektivku, ale i podnět pro hluboké zamyšlení. Zůstává na čtenáři, co si z obou vrstev textu odnese.

Jiří Lojín
(Zveřejněno na www.vaseliteratura.cz)

ZAZNAMENÁVÁME – KOMENTUJEME

KULATÁ JUBILEA ČLENŮ

Jiřina Valachovičová 29. 3.

Milan Dušek 1. 5.

NOVÉ KNIHY ČLENŮ V ROCE 2017

- Marcella Marboe – **UTRPENÍ DOCENTA H. aneb Jak (ne)zvládnout manželku a jiná zvířata. Díl II. Aktivní rezistence.** Kniha plná humoru vyšla ve vydavatelství OFTIS v Ústí nad Orlicí. (Lepená, str. 288)
- Lubomír Macháček – **POKUŠENÍ S KOLOMBÍNOU.** Detektivní román vydala Moravská Bastei MOBA v Brně. (Vázaná, str. 286)
- Jiří Faltus – **VEJDI BRANOU ZA HÁDANKOU.** Špalíček hádanek pro děti v deseti oddílech. Ilustrovala Andrea Popprová. Vydala nakladatelská agentura KRÍGL Praha.
- Jana Materenová – **ZÁPOLENÍ – nekonečná cesta duše Ingrid.** Román ze současnosti pro každého, komu nevadí přemýšlet o záhadě, odkud se bereme a kam se opět ztrácíme. Vydalo nakladatelství Skleněný Můstek Karlovy Vary. Vázaná, str. 270, vychází současně jako e-kniha.
- Miroslav Skačáni – **I ON JE HRDÝ NA STALINA** – Kniha není dokumentem, ani si neklade nárok na precizní zachycení historických faktů a reálií, ale je psychologickou sondou do temných zákoutí lidské duše. Desing a grafické zpracování obalu Hana Matoušková. Vydal Zdeněk Obůrka filmová tvorba. (Kniha je vázaná, str. 173).
- Černošová, Dušek, Franc, Hojná, Hrabinec, Jonáš, Kopecká, Kordíková, Kubíček, Kulakovská, Líbalová, Marboe, Maternová, Matysíková, Paštiková, Richter, Skačáni, Šindlerová, Šlechta, Tošner, Uher, Urbanová, Valachovičová. Vídenský, Zlatníková – **25 VÝCHODOČESKÝCH AUTORŮ O CESTÁCH A CESTOVÁNÍ** – sborník SVČS. Editorem Jiří Hrabinec a současně ilustrátor. (Str. 266, 2017)
- Věra Kopecká – **KRAJINA V OBLACÍCH** (Kopecká, 79 str., 2017),

- Věra Kopecká – **PROMYK SLOWA** (Kopecká, 130 str., 2017), polsky, překlad Antoni Matuszkiewicz, výbor z básnické tvorby posledních let, s ilustracemi autorky
Překlady:
Věra Kopecká **NADE MNOU HORA JEŠTĚD** (nakl. Majdan, Charkov, 2017) trojjazyčně, do ruštiny a ukrajinštiny přel. Sergej Šelkovyj, s ilustracemi autorky Antoni Matuszkiewicz **BÁSNĚ O ZEMI A NEBI** (Klodzko 2017, 112 str.), překlad Věra Kopecká
Sergej Šelkovyj **PODZIMNÍ HORIZONT** (Kopecká, 78 str., 2017), překlad a ilustrace Věra Kopecká
Kryszyna Lesniewska-Pasionek **SÁM PRAMEN** (Kopecká, 76 str., 2017), dvojjazyčně polsko-česky, překlad Věra Kopecká
- sborník 18. Dnů poezie v Broumově **NAŠLAPOVÁNÍ V PODZIMNÍM LISTÍ** (Kopecká, 216 str., 2017), ilustrace Věra Kopecká, ze Střediska východočeských spisovatelů: Pavel Frydrych, Věra Kopecká, Alena Kordíková, Zdenka Líbalová, Libuše Matysíková, Olga Novotná, Libuše Šindlerová, Martin Vídenský, Jana Wienerová
- Jiří Faltus – **KNÍŽKA PLNÁ BÁSNIČEK PRO OUŠKA I JAZÝČEK** – básničky pro děti. ALFA-OMEGA, 2017. Ilustrace autor.
- Jiří Faltus – **PŘESTÁVKY NA PRÁCI** – soubor aforismů. ALFA-OMEGA, 2017. Ilustrace autor.
Jiří Faltus ilustroval sbírku veršů Zdeňka Salavy Podkova pro štěstí a soubor epigramů Ladislava Koliáše epigramy stále s námi. Obě pro vydavatelství ALFA-OMEGA.
- František Uher – **CHŮZE PO DUZE** – sbírka netradiční poezie. ALFA-OMEGA, 2017. Ilustrace Věra Martínková
- ... **A POUZE KAPEK PÁR** – Almanach ALFA-OMEGA, 2017. Z členů SVČS: Jiří Faltus a František Uher

OCENĚNÍ

V sobotu 14. 10. 2017 se v Masarykově domě v Mělníku uskutečnilo slavnostní vyhlášení 23. ročníku poetické soutěže Mělnický Pegas. Úroveň soutěže v úvodu za 5 člennou porotu rozhodl Jaroslav Snerch. Mezi oceněnými autory v kategorii D (už vydaná sbírka) jsou i dva členové SVČS – 3. místo Martin Vídenský, čestné uznání Václav Franc.

ZPRÁVY Z OBLASTÍ

- **JBM NEWSLETTER 33** uvádí kompozici 115 malíře, grafika a ilustrátora Václava Smejkal. Pokračuje blahopřáním historikovi, filmaři a spisovateli Josefu Havlovi z Ústí nad Orlicí, narozenému 13. 10. 1937 v Litomyšli. Informací o 21. Ústeckém salonu KPU 2017 v Ústí nad Orlicí. Blahopřáním sběrateli J. Lohniskému z Moravské Třebové k osmdesátce. Blahopřáním výtvarnici Marii Anně Horské z Ostravy. V závěru přetiskem aforismů na dnešní den Františka Uhra z Havlíčkova Brodu z Městských novin v Lanškrouně. Texty jako vždy hojně doprovází fotografie.
- **JBM NEWSLETTER 34** uvádí Touha po svobodě malíře, grafika a ilustrátora Václava Smejkal. Obsahuje výstavu výtvarníka Jiřího Hadlače v Moravské Třebové, Výstavu artefaktů rodiny Fikejzů ve Vysokém Mýtě, přetisk aforismů na všední den Františka Uhra z Havlíčkova Brodu z Městských novin č. 10 v Lanškrouně a Slavnostní zahájení 13. Maratonu SVČS v Pardubicích. Hojně fotografie doprovází vysvětlující texty.
- **František Uher** se autorsky podílel i na námětu jedné z epizod televizního seriálu Policie Modrava pod názvem: Žena, která odešla před obědem.

Literární večer Pavla Frydrycha v Městské knihovně v Týništi nad Orlicí

2. 11. 2017 se konal při příležitosti 13. ročníku Východočeského uměleckého maratonu v Městské knihovně v Týništi nad Orlicí literární večer Pavla Frydrycha.

Pavel Frydrych přijel do Týniště z Police nad Metují, kde se nejen narodil, ale kde také pracuje a žije se svou manželkou, s níž zde mimo jiné spolupřařadají od roku 2010 kulturní akce „Letní Terasa“ a vytvářejí jejich programovou náplň (výstavy, přednášky, akce pro děti, divadlo, letní kino). Hlavní radostí i příjemnou starostí rodiny je však v současné době čtyř a půl měsíční syn Samuel. Na začátku literárního večera byl necelým dvěma desítkám posluchačů představen autor i přečtením recenze Jiřího Lojína Neukázněné texty Pavla Frydrycha (otištěno v Kruhu 49). Hlavní host zahájil literární večer vyprávěním o tom, jak tvořil román Poznámky k surrealistickému autotypu (2010). Napsal jej během posledních tří měsíců v psychiatrické léčebně v Havlíčkově Brodě, které následovaly po jeho zdejší detenční léčbě na LSD, pervitinu a dalších psychedelických drogách. Román sepsal celý ručně bez jakýchkoli předchozích příprav do několika sešitů formátu A5. Tvorba pro něj představovala jakousi formu očištné terapie, kterou ze sebe potřeboval „dostat to všechno“, kvůli čemu do léčebny přišel. Jako poděkování vyzněla i autorova slova, že bez pomoci rodičů i dalších lidí by nad svou

závislostí nezvítězil. Hlavní protagonista večera si získal přítomné posluchače od začátku svým bezprostředním vyprávěním a vystupováním. (Nezapomněl jim ukázat i prst s mozolem, který mu i po několika letech připomíná dobu rychlého a intenzivního psaní románu.) Literární část začal Pavel Frydrych předčítáním ukázek z Poznámek k surrealistickému autopořetru. Už od začátku bylo znát, že autorova tvorba tihne k lyrickému vyjádření a spíše než děj akcentuje často líčení zdánlivě „obyčejných“ zážitků. Realita je zvýrazňována a zesilována autenticitou syrového osobního prožitku a smyslem pro detail i jemnost. A tak jsem cítil, jak mi chvílemi naskočila z prožitku vyvolaného četbou na těle husí kůže. Třeba, když autor vzpomíná na setkání s milenkou ve chvílích, kdy mezi nimi došlo při poslechu taneční hudby a ženiných vřelých polibcích k silnému souznění.

Již z četby ukázek je patrné, že častější užívání vulgarismů v celém románu zesiluje umělecký zážitek výpovědi. Nezasupitelné místo mají tyto výrazy, obecná čeština i nejrůznější slangy v knize i proto, že se její hrdinové pohybují na okraji společnosti, kde je taková mluva zcela běžná. Autor však dokazuje, že ne každý vulgarismus vyznívá hrubě, ale může nést i důležitější konotace. Ve výše zmíněné ukázce například ženina hrubší slova („kurva, kurva“) spíše zesilují zvláštní zážitek vzájemného propojení obou hrdinů. Z knihy povídek Zpověď počátku tisíciletí, které měly svůj křest teprve v loňském roce, přečetl autor ukázek méně, zato však téměř celé dvě povídky: jednu o Thalétovi z Milétu a tu druhou o popsané pohlednici Police nad Metují z období druhé světové války. Vybrané ukázky jsou nejen dokladem autorova hlubšího zájmu o řeckou filozofii a dějiny vůbec, ale také poukazují na smysl pro zachycení hlubších příčin lidského konání a často nacházejí i překvapivé souvislosti mezi minulostí a přítomností. Obdobné knihy by neměly určitě v dnešní uspěchané a výrazně materiálně orientované společnosti chybět.

Pevně věřím, že pozorní posluchači, jejich potlesk po skončeném čtení Pavla Frydrycha i následná diskuze bohatá na dotazy týkající se nejrůznějších aspektů autorovy tvorby byly dostatečným důkazem toho, že se literární večer vydařil.

Pavel Pešát

Redakce Kruhu přeje všem členům Střediska východočeských spisovatelů, knihovnám, jejich čtenářům vydavatelství OFTIS v Ústí nad Orlicí a všem příznivcům české literatury vše nejlepší do roku 2018, pevné zdraví a úspěchy.

OBSAH

J. Hamáčková: Dvě ilustrace Rybolov v Norsku a Malířka o sobě	1
J. Valachovičová: Zpověď autorky a úryvek z připravované knížky	3
F. Uher: Nic lidského mu není cizí	7
L. Vondrák: Poctivý slib, Pletky, Za nákupem	7
F. Uher: Básník neumírá: Za Lubomírem Humlem.....	8
L. Huml: Ticho v nás, Než.....	9

Literární část

J. Stejskal: Pět sluncí	9
J. Bednářová: Zajíc, Na houbách.....	14
Š. Saadouni: Vlášek	14
F. Uher: Konstrukce poezie. Ztracený most.....	17
O. Karmazín: Kuře na rožni	17
V. Kopecká: Vážka nad vodou, Můj dům	19
J. Maternová: Zápolení.....	20
P. Musílek: Českomoravská vysočina, Noc natahuje uši	23
M. Marboe: Jak si doc. H. a teta Jana pošpatnili karmu	23
L. Šindlerová: Tváře, Děti	26
L. Macháček: Ty jsi je neznala?	27
J. Dvořák: Jak se do lesa volá	29
M. Mičková: Omyl.....	32

Publicistika

M. Marboe: Velké výročí	34
-------------------------------	----

Představení nového člena Klubu Střediska

M. Drahoš: Autor o sobě a básně: Telefonní budka, Věčná krása	37
---	----

Vzpomínka na literární osobnost

J. Uhlíř: Josef Kejdana	39
-------------------------------	----

Podzimní maraton

M. Dušek: Zahájení v Pardubicích a akce v Přelouči.....	40
V. Kopecká: 18. Dny poezie v Broumově.....	44

Ohlasy a recenze

J. Lojín: Utrpení Docenta H. pokračuje	46
F. Uher: Z nových knih	48
J. Lojín: Pardubice vražedné.....	49

Zaznamenáváme a komentujeme

Kulatá jubilea, Nové knihy členů, Ocenění, Dny poezie v Broumově, Newslettery.
Zprávy 51

Aforismy: J. Faltus..... 26, 31,

Fota: V. Kopecká, M. Videnský, S. Volf, O. Vašata, V. Smejkal, Archiv – úprava Míla Dušek

KRUH, bulletin Střediska východočeských spisovatelů

Ročník XIII. – číslo 50 – prosinec 2017

Odpovědní redaktori: Milan Dušek, Jiří Faltus, František Uher, Věra Kopecká,
Jiří Lojín

Obálka: Jiří Hrabinec, Míla Dušek

Vytiskl: OFTIS s. r. o. v Ústí nad Orlicí

Příspěvky do Kruhu 51 zasílejte:

Milan Dušek – Helvíkovice 104, 564 01 Žamberk (próza)

e-mail: spisovatel@milandusek.cz

Jiří Faltus – Zborovská 221, 563 01 Lanškroun (poezie)

e-mail: faltus.jiri@centrum.cz

Jiří Lojín – Svinčany 36, 535 01 Přelouč (Publicistika)

e-mail: vasil.pes@seznam.cz

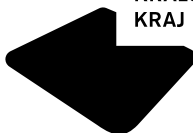
Elektronicky ve WORDU (v text. Editoru) velikost písma 12, písmo Times New Roman.

Uzávěrka příspěvků pro č. 51: Polovina března, bude upřesněno podle členské schůze, která se bude konat v dubnu.

Zveřejněné práce nejsou upravovány bez dohody s autorem.

Pardubice

**KRÁLOVÉHRADECKÝ
KRAJ**

Číslo vyšlo z předplatného členů Střediska a městských knihoven, které bulletin odebírají a s příspěvním vydavatelství OFTIS v Ústí nad Orlicí.

